

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Pomiechówek 2023

Zamawiający:

Gmina Pomiechówek
ul. Szkolna 1a
05-180 Pomiechówek

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Martyna Ciska – Analityk Stażysta

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wstęp.....	6
2. Efekty realizacji dotychczasowego programu	8
3. Ocena stanu środowiska	9
3.1 Charakterystyka gminy.....	9
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	9
3.1.2 Infrastruktura techniczna	11
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy	13
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	13
3.2.2 Zagrożenia hałasem	26
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	28
3.2.4 Gospodarowanie wodami	30
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	45
3.2.6 Zasoby geologiczne.....	48
3.2.7 Gleby.....	60
3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	62
3.2.9 Zasoby przyrodnicze	68
3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami.....	77
3.3 Zagadnienia horyzontalne	79
3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu	79
3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	82
3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	82
3.3.4 Monitoring środowiska	84
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	85
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	85
4.2 Instrumenty realizacji programu	95
5. System realizacji programu ochrony środowiska	96
5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	96
5.2 Monitoring programu ochrony środowiska	96
6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	100
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	120
Spis tabel, rysunków	124

Wykaz skrótów

As – Arsen

BZT₅ – Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

CBDG – Centralna Baza Danych Geologicznych

Cd – Kadm

C₆H₆ – Benzen

ChZT – Chemiczne zapotrzebowanie tlenu

CO – Tlenek węgla

CO₂ – Dwutlenek węgla

dam³ – Dekametry sześciennie

dB – decybel

Dz. U. – Dziennik Ustaw

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Hz - Herz

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWPD – Jednolite Części Wód Podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

kV – kilowolt

L_{AeqD} - poziom równoważny dźwięku dla pory dziennej

L_{AeqN} - poziom równoważny dźwięku dla pory nocnej

Mg – Megagram

M.P. – Monitor Polski

Ni – Nikiel

nn – niskie napięcie

NO₂ – Dwutlenek azotu

NO_x – Tlenki azotu

O₂ – Tlen

O₃ – Ozon

OUG - Okręgowy Urząd Górniczy

OZE – Odnawialne źródła energii

Pb – Ołów

PEM – Pole elektromagnetyczne

PIB – Państwowy Instytut Badawczy

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PM – (z ang. Particulate Matter) pył zawieszony

PM₁₀ – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów

PM_{2,5} – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie jest większa niż 2,5 mikrometra

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

Ppk – punkt pomiarowo-kontrolny

PSH - Państwowa Służba Hydrogeologiczna

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

PV – panele fotowoltaiczne

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

SDRR – Średni Dobowy Ruch Roczny

SN – średnie napięcie

SO₂ – Dwutlenek siarki

SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

SWOT – metoda analizy, której nazwa została utworzona z pierwszych liter wyrazów:
S – strengths (silne strony, atuty), W – weaknesses (słabe strony), O – opportunities (szanse),
T – threats (zagrożenia)

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

UE – Unia Europejska

WE – Wspólnota Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WN – wysokie napięcie

1. Wstęp

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Projekt gminnego programu ochrony środowiska opiniowany jest przez właściwy zarząd powiatu, a następnie uchwalany przez radę gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Ministerstwa Środowiska. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Określony harmonogram działań jest niezbędny do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie powiatu oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

W Programie uwzględniono wymagania następujących przepisów prawnych, w tym dotyczących ochrony środowiska:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 poz. 916 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2022 poz. 699 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 160 ze zm.),

- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. 2020 poz. 1903 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2020 poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. 2022 poz. 2625 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2023 poz. 569),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2409),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2022 poz. 672 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2023 poz. 537),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 633).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Gminy Pomiechówek w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych;
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą położenie oraz stan infrastruktury i środowiska,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,

- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

2. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Dotychczas obowiązującym był „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2018-2022”, który został przyjęty uchwałą nr IV/33/2019 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 28 marca 2019 r.

Działania zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2018-2022” realizowano w ramach 3 obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - stopniowa likwidacja kotłów węglowych i wymiana na ekologiczne,
 - promowanie rozwiązań energooszczędnych w obiektach zarządzanych przez gminę (w tym: remont świetlicy wiejskiej w Pomiechowie wraz z termomodernizacją oraz modernizacja oświetlenia w placówkach gminnych),
 - modernizacja, przebudowa i rozbudowa dróg gminnych,
 - budowa kładki pieszo-rowerowej,
 - budowy ciągów pieszo-rowerowych,
 - wymiana liniowego oświetlenia ulicznego na energooszczędne z pilotażowymi wdrożeniami punktowymi oświetlenia PV,
 - prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego Czyste Powietrze,
 - funkcjonowanie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, jako systemu informacji o źródłach ogrzewania budynków w Polsce,
- gospodarka wodno-ściekowa:
 - rozbudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników na nieczystości płynne,
 - prowadzenie kontroli w gospodarstwach domowych dotyczących prawidłowości korzystania z instalacji oczyszczających ścieki.
- gospodarowanie odpadami:
 - usuwanie wyrobów zawierających azbest,
 - kontrole terenów, na których zanotowano niekontrolowane gromadzenie odpadów.

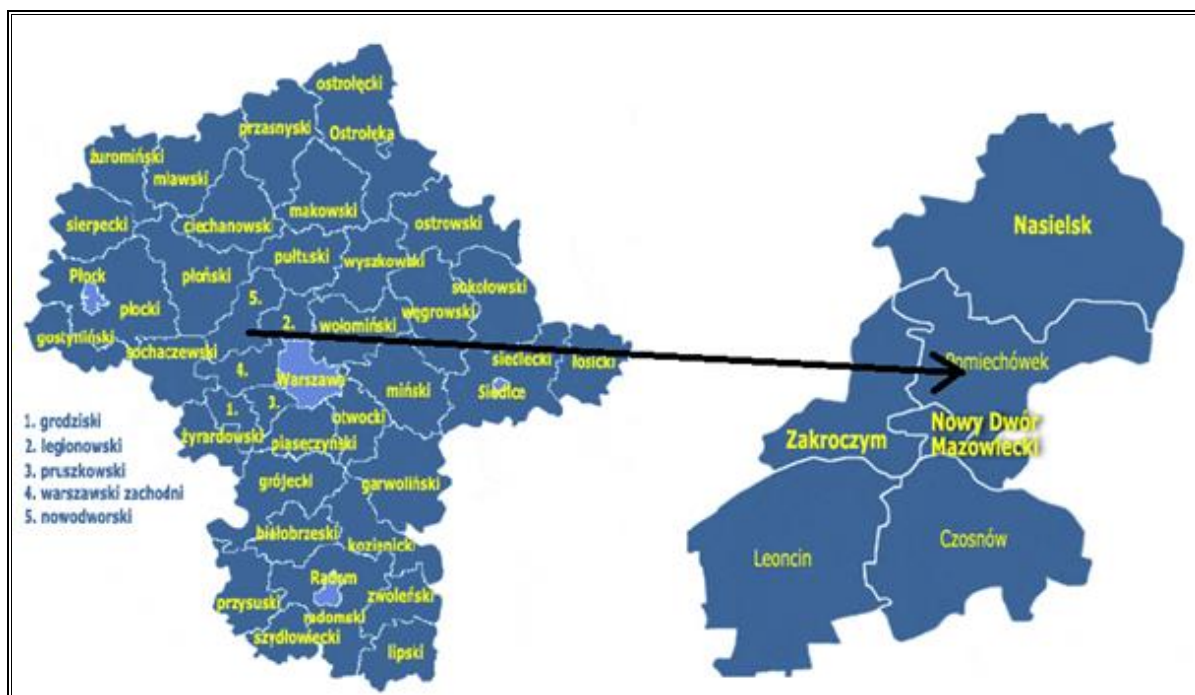
3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka gminy

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Pomiechówek jest gminą wiejską położoną w powiecie nowodworskim, województwie mazowieckim. Oddalona jest ona o ok. 42 km od Warszawy i o ok. 10 km od Nowego Dworu Mazowieckiego. Według danych GUS obszar gminy zajmuje powierzchnię 103 km². Gmina Pomiechówek podzielona jest na 26 sołectw: Błędowo; Błędówko; Brody, Brody – Parcele; Bronisławka; Cegielnia – Kosewo; Czarnowo; Falbogi Borowe; Goławice Pierwsze; Goławice Drugie; Kikoły; Kosewko; Kosewo; Nowe Orzechowo; Nowy Modlin; Pomiechowo; Pomiechówek; Pomocnia; Stanisławowo; Stare Orzechowo; Szczypiorno; Śniadówko; Wola Błędowska; Wójtostwo; Wólka Kikolska; Wymysły oraz Zapiecki.

Rysunek 1. Gmina Pomiechówek na tle województwa mazowieckiego i powiatu nowodworskiego

Źródło: <http://www.gminy.pl/>

Gmina Pomiechówek sąsiaduje z:

- gminą Nasielsk (gmina miejsko-wiejska, powiat nowodworski, województwo mazowieckie),
- gminą Serock (gmina miejsko-wiejska, powiat legionowski, województwo mazowieckie),
- gminą Wieliszew (gmina wiejska, powiat legionowski, województwo mazowieckie),
- miastem Nowy Dwór Mazowiecki (powiat nowodworski, województwo mazowieckie),
- gminą Zakroczym (gmina miejsko-wiejska, powiat nowodworski, województwo mazowieckie).

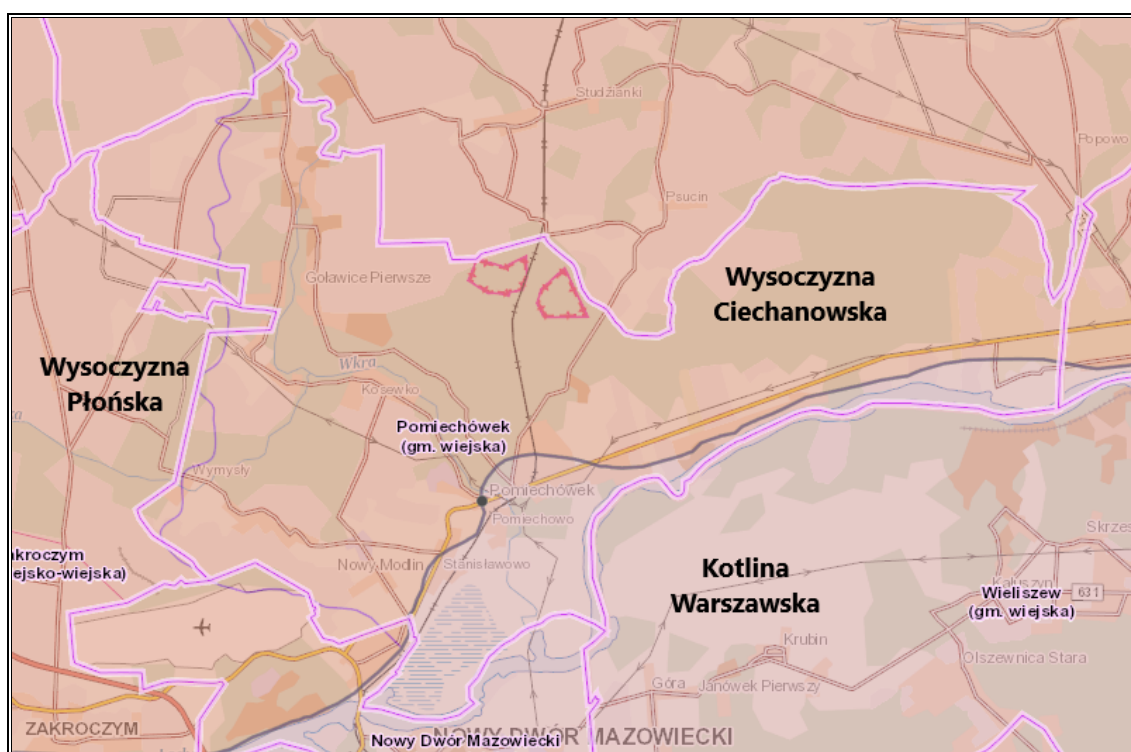
Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium gminy Pomiechówek położone jest na obszarze trzech mezoregionów:. Położenie na tle mezoregionów przedstawiono w tabeli oraz na rysunku poniżej.

Tabela 1. Położenie gminy Pomiechówek wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski

Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa		
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski		
Podprowincja	Niziny Środkowopolskie		
Makroregion	Nizina Środkowomazowiecka		
Mezoregion	Kotlina Warszawska	Wysoczyzna Płońska	Wysoczyzna Ciechanowska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Pomiechówek jest gminą wiejską o charakterze rolniczym i rekreacyjnym. Około 55% powierzchni gruntów zajmują użytki rolne, ponad 32% to grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia. Około 3% terenu gminy znajduje się pod wodami powierzchniowymi

płynącymi¹, tj. rzek Wkra i Narew. Znajduje się tu również wiele cennych terenów przyrodniczych oraz obszarów o wyjątkowych walorach krajobrazowych².

3.1.2 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa i kolejowa

Układ drogowy na terenie gminy Pomiechówek tworzą:

- droga krajowa nr 62 (relacji Strzelno – Siemiatycze);
- droga wojewódzka nr 632 (relacji Marki – Płońsk);
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 127,22 km, w tym³:

- 62,78 km drogi bitumiczne,
- 1,98 km drogi betonowe,
- 5,95 km drogi o nawierzchni z kostki,
- 14,78 km drogi o nawierzchni tłuczniowej,
- 41,21 km drogi gruntowe,
- 0,52 km drogi o nawierzchni brukowcowej.

Przez obszar gminy przebiega magistrała kolejowa E-65 Warszawa-Gdynia, która należy do VI Europejskiego Korytarza Transportowego łączącego państwa nadbałtyckie z krajami położonymi nad Morzem Adriatyckim i na Bałkanach.

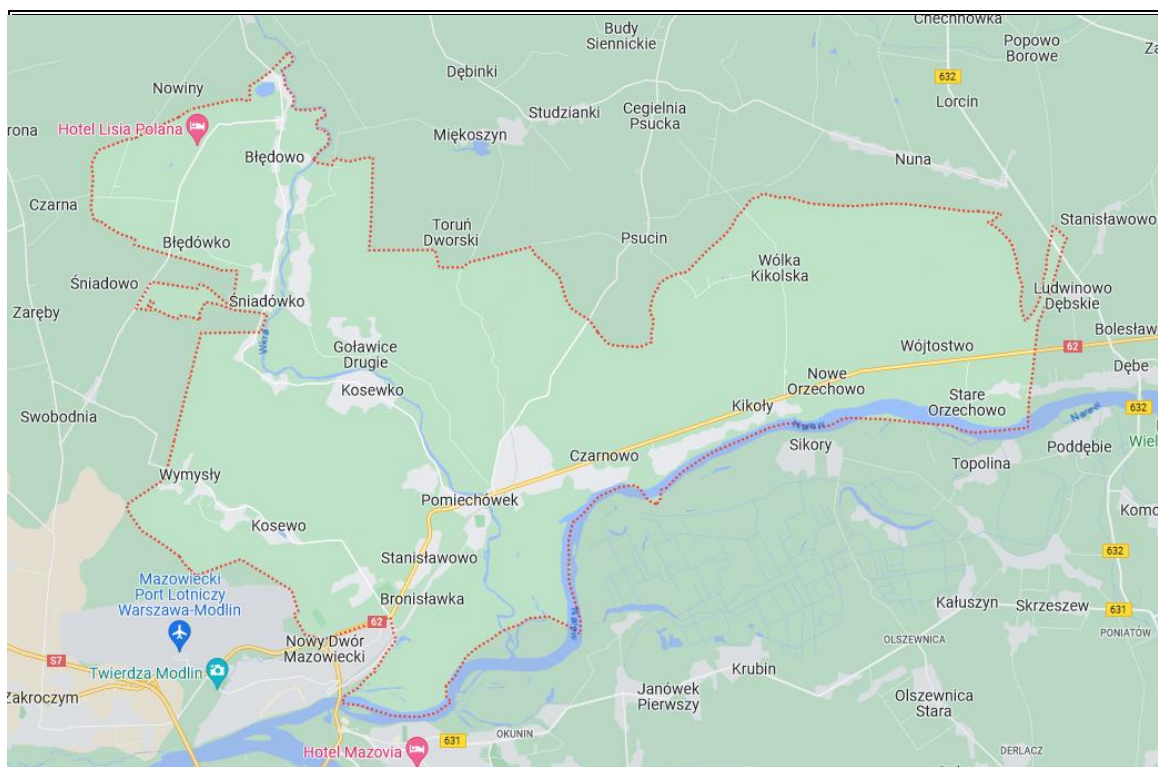
Schemat sieci drogowej przedstawia poniższy rysunek.

¹ Na podstawie danych GUS.

² Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036.

³ Raport o Stanie Gminy Pomiechówek za rok 2021.

Tabela 2. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Pomiechówek

Źródło: <http://google.pl/maps/>

Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło, gaz ziemny i energię elektryczną

Na terenie gminy Pomiechówek, ze względu na przewagę zabudowy jednorodzinnej i rozproszonej zagrodowej, nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów gospodarczych. Na potrzeby ciepłe budynków, w indywidualnych kotłowniach najczęściej spalany jest węgiel, gaz ziemny, drewno oraz pelet. W mniejszym stopniu na cele grzewcze wykorzystywany jest olej opałowy oraz odnawialne źródła energii (kolektory słoneczne i pompy ciepła).

Gaz ziemny na teren gminy Pomiechówek doprowadzony jest z gazociągu wysokiego ciśnienia poprzez stację gazową I stopnia "Dębe" położoną poza terenem gminy, przy jej południowo wschodnim krańcu⁴.

Gaz dostarczany jest do odbiorców poprzez sieci gazowe średniego ciśnienia. Do sieci gazowej podłączone są miejscowości Brody, Czarnowo, Kikoły, Nowe Orzechowo, Pomiechowo, Pomiechówek, Stare Orzechowo, Wójtostwo⁵.

⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pomiechówek, przyjęte uchwałą nr LIII/305/10 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 27.10.2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek.

⁵ <https://www.psgaz.pl/mapasystemu> (stan na IV kwartał 2021 r.)

Obszar gminy Pomiechówek zaopatrywany jest w energię elektryczną z napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV oraz stacji rozdzielczej (GPZ) w Brodach wyposażonej w dwa transformatory o mocy 16 MVA każdy.

Do poszczególnych odbiorców energia elektryczna jest dostarczana przez sieć elektroenergetyczną linii 15 kV oraz 136 stacji transformatorowych 15/0,4kV⁶.

3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy

Zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2 września 2015 roku, sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska, Rozdział 4, str. 6: „Należy dokonać oceny stanu środowiska na terenie danej JST z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami”.

W związku z powyższym przeprowadzono analizę stanu środowiska naturalnego na obszarze gminy Pomiechówek z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji określonych ww. Wytycznych, które scharakteryzowano w kolejnych podrozdziałach.

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Gmina Pomiechówek, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie zaliczanym do mazowiecko-podlaskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Klimat na tym terenie określany jest, jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, który kształtowany jest przez słabe wpływy kontynentalnych mas powietrza. Charakteryzuje się on suchym, upalnym latem i mroźną zimą. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 550 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 220 do 225 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 19°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą około 7,5-8°C⁷.

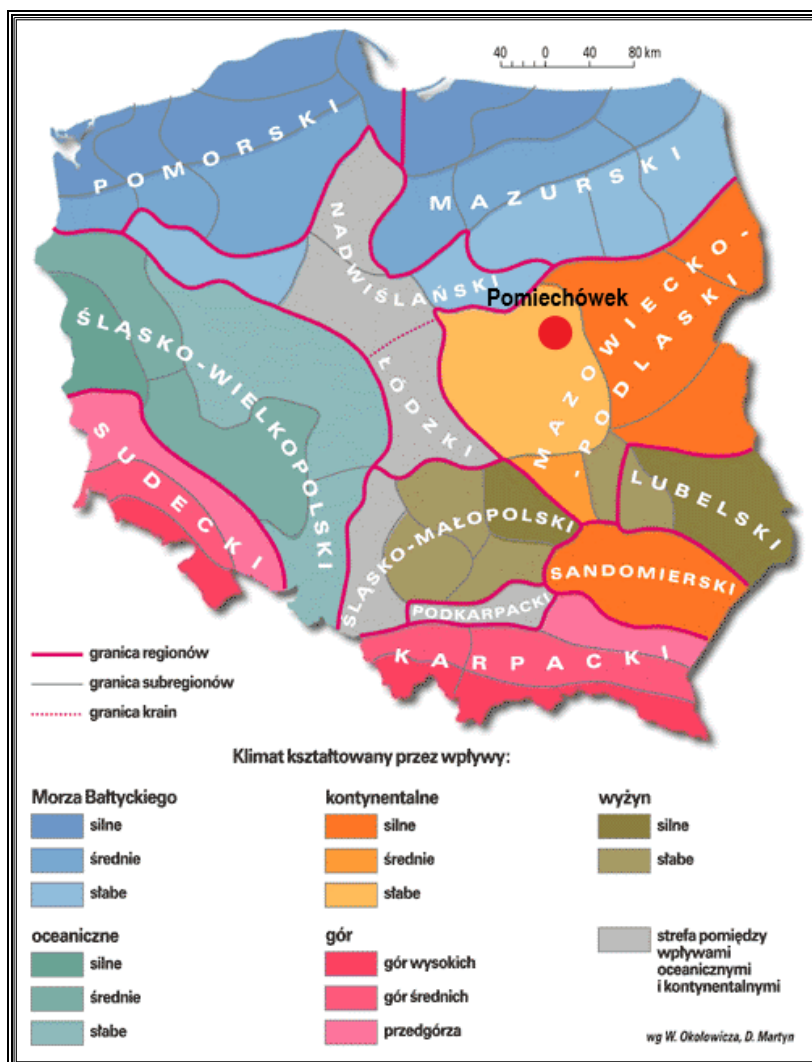
W sposób znaczący na klimat gminy oddziałują rzeki Wisła, Narew i Wkra, tworzące na terenie powiatu nowodworskiego, największy węzeł wodny w Polsce, a także różnice w wysokości terenu (w południowej części gminy, w dolinie Wkry i Narwi wysokość terenu wynosi 70 m n.p.m., natomiast we wschodniej części na wysoczyznach morenowych teren wznosi do 115 m n.p.m.). Oddziaływanie to obejmuje przede wszystkim występowanie mgieł przy

⁶ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036

⁷ Jw.

różnicach temperatur powietrza i wody oraz mniejszymi amplitudami temperatur w okresach letnich. Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunków: zachodni i południowo-zachodni oraz wschodni⁸.

Rysunek 3. Położenie gminy Pomiechówek na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.wiking.edu.pl>

Stan powietrza

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego. W polskim prawie środowiskowym zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego są określone głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

⁸ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036

Potrzeba prawnej ochrony powietrza, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie – Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane następująco: *emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska* (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Postępująca urbanizacja przyczynia się do wzrostu liczby źródeł emisji zanieczyszczeń. Najczęściej stosowaną klasyfikacją źródeł emisji jest następujący podział:

- źródła punktowe (emisja punktowa) związane z energetycznym spalaniem paliw i procesami technologicznymi w zakładach przemysłowych;
- źródła liniowe (emisja liniowa) związane z komunikacją;
- źródła powierzchniowe (emisja powierzchniowa) niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej i technologicznej.

Województwo mazowieckie zostało podzielone na 4 strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Pomiechówek należy do strefy mazowieckiej.

Poniżej zestawiono wyniki klasyfikacji poszczególnych zanieczyszczeń w powietrzu. Dla potrzeb badań substancje, których poziom stężeń ma zostać zmierzony, zostały podzielone na 2 grupy: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon troposferyczny (O₃), pył zawieszony PM₁₀, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren), pył PM_{2,5}.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego

oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego - oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5} dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II - poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu dopuszczalnego CO₂,
 - dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀,
 - dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} w II fazie,
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Aktualne wartości stężeń średniorocznych na terenie gminy Pomiechówek:

- NO₂ (nr CAS 10102-44-0): Sa = 11 - 14 µg/m³,
- SO₂ (nr CAS 7446-09-5): Sa = 3 µg/m³,
- Pył zawieszony PM₁₀: Sa = 19 - 23 µg/m³,
- Pył zawieszony PM_{2,5}: Sa = 12 - 16 µg/m³,
- Benzen (nr CAS 71-43-2): Sa = 0,5 - 1 µg/m³,
- Ołów (nr CAS 7439-92-1): Sa = 0,005 – 0,01 µg/m³,
- Benzo(a)piren (nr CAS 50-32-8): Sa = 0,6 - 2,3 ng/m³.

Roczna ocena jakości powietrza za 2022 r. w strefie mazowieckiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych:

- pod kątem ochrony zdrowia:
 - dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu,
- pod kątem ochrony roślin:
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy mazowieckiej były dotrzymane. Terytorium gminy Pomiechówek znajduje się w obszarze przekroczeń wszystkich substancji, które zostały przekroczone w strefie mazowieckiej.

W poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy mazowieckiej dla roku 2021 i roku 2022.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Rok badań	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
			Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
strefa mazowiecka	2021	PL1404	C	A	C	A	C1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2
strefa mazowiecka	2022	PL1404	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2021 i rok 2022

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Rok badań	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
			Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
			SO ₂	NO _x		
strefa mazowiecka	2021	PL1404	A	A	A	D2
strefa mazowiecka	2022	PL1404	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2021 i rok 2022

Przekroczenie dopuszczalnych poziomów ozonu troposferycznego może prowadzić do reakcji zapalnych oczu czy chorób dróg oddechowych, w tym nasilenia objawów astmy oraz zmniejszenia wydolności płuc. Ponadto podwyższone stężenia ozonu niszą roślinność i przyspieszają korozję materiałów.⁹

Wdychanie pyłów PM10 może powodować kaszel, trudności z oddychaniem. Ponadto przyczynia się do zwiększania zagrożenia infekcjami układu oddechowego oraz występowania zaostrzeń objawów chorób alergicznych np. astmy, kataru siennego i zapalenia spojówek. Osoby cierpiące na choroby serca i płuc, osoby starsze i dzieci uważa się za bardziej podatne na szkodliwe działanie pyłu zawieszonego.¹⁰ Dodatkowo, pyły PM 10 osadzają się na liściach i powierzchni roślin, co ogranicza ich wzrost i plony.

Benzo(a)piren to organiczny związek chemiczny będący przedstawicielem Wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Benzo(a)piren wykazuje małą toksyczność ostrą, zaś dużą toksyczność przewlekłą, co związane jest z jego zdolnością kumulacji w organizmie. Podobnie jak inne WWA, jest związkiem silnie rakotwórczym. Posiada również właściwości mutagenne. Do innych działań niepożądanych zalicza się podrażnienie oczu, nosa, gardła i oskrzeli.¹¹

Gmina Pomiechówek podpisała Porozumienie w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie o współpracy w zakresie wdrażania „Czystego Powietrza”. Osoby zainteresowane pozyskaniem dofinansowania z tego programu mogą uzyskać pomoc w Urzędzie Gminy Pomiechówek. Ponadto na terenie gminy Pomiechówek działa punkt konsultacyjny „Czyste Powietrze”, gdzie mieszkańcy mogą uzyskać informacje w zakresie dofinansowania do wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji domu, budowy mikroinstalacji fotowoltaicznej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.¹² Dane w zakresie ilości wniosków złożonych w programie „Czyste Powietrze” oraz liczbie zrealizowanych przedsięwzięć na terenie gminy Pomiechówek przedstawiono w poniższej tabeli.

Rysunek 5. Dane w zakresie ilości wniosków złożonych w programie Czyste Powietrze oraz zrealizowanych przedsięwzięć na terenie gminy Pomiechówek

Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	Liczba zawartych umów	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	Kwota wypłaconych dotacji
195	166	66	1 123 045,35

Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek

⁹ <https://www.gios.gov.pl/pl/>

¹⁰ <http://smog.imgw.pl/>

¹¹ <https://polskialarmsmogowy.pl/>

¹² Dane Urzędu Gminy Pomiechówek.

Spalanie złej jakości paliw powoduje wysoką emisję do powietrza substancji mających negatywny wpływ na zdrowie ludzi, a także na stan środowiska naturalnego. Dlatego na obszarze województwa wprowadzono uchwałę antysmogową. Uchwała antysmogowa województwa mazowieckiego określa instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Uchwałę stosuje się do instalacji, w których następuje spalanie paliw w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 ze zm.).

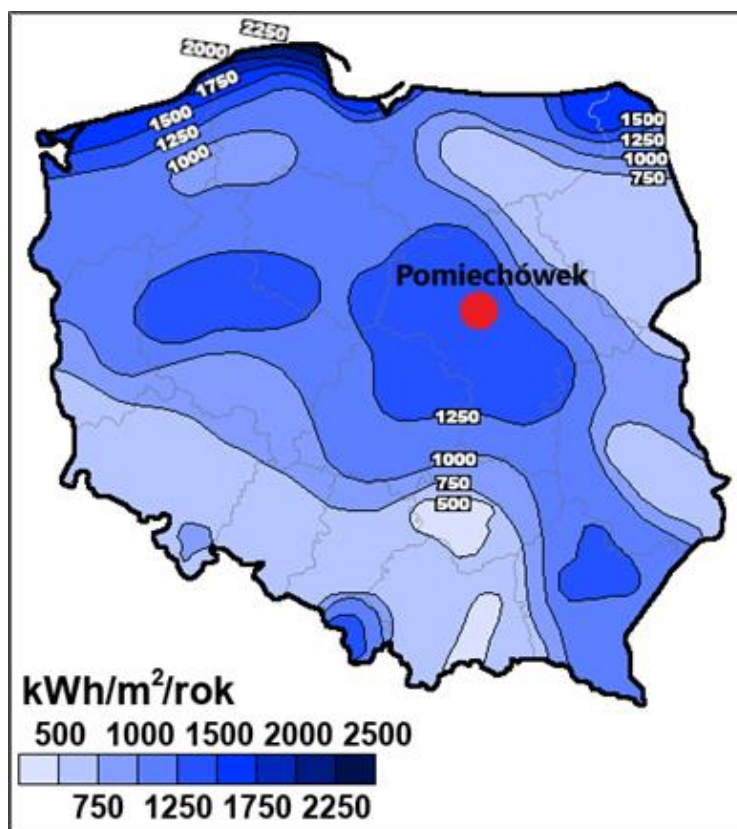
W poprzednich latach została przeprowadzona inwentaryzacja źródeł ciepła przez Urząd Gminy Pomiechówek za pomocą następujących narzędzi: ankietyzacja bezpośrednia, wywiad telefoniczny, ankieta online, kolportaż ankiet do skrzynek pocztowych mieszkańców (dwukrotnie), analiza danych o kotłach wymienionych w ramach programu „Czyste Powietrze” z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bazy danych stworzonych na potrzeby Planów Gospodarki Niskoemisyjnej i Programów Ograniczania Niskiej Emisji. Baza jest aktualizowana m.in. poprzez pozyskiwanie deklaracji. Mieszkańcy mogą złożyć deklarację elektronicznie, poprzez zalogowanie się do bazy CEEB lub złożyć deklarację w Urzędzie. W 2022 r. wprowadzono do bazy CEEB 3 982 deklaracje. Liczba łącznie zinwentaryzowanych źródeł ciepła: 4 275 szt.

W 2020 r. pozyskano 1 404 080 zł z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego dla mieszkańców gminy na wymianę źródeł ciepła. Z pozyskanych funduszy obecnie wymieniono 165 kotłów, w tym 85 kotłów gazowych, 76 peletowych i 4 olejowe.

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Gmina Pomiechówek znajduje się w strefie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, ponieważ na jej terenie energia wiatru 30 m nad poziomem gruntu wynosi 1 250 kWh/m². Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Urzędu Gminy Pomiechówek na terenie gminy nie ma zlokalizowanych farm wiatrowych.

Rysunek 6. Położenie gminy Pomiechówek na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

Gmina Pomiechówek położona jest na obszarze, gdzie usłonecznienie względne w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi około 1 750 h. Jest to wysoki poziom usłonecznienia w Polsce. Oznacza to, że obszar ten posiada potencjał w zakresie wykorzystania energii słonecznej.

Na obszarze gminy Pomiechówek zlokalizowane są instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 2 204,925 kW wykorzystywane na potrzeby 323 podmiotów, z czego¹³:

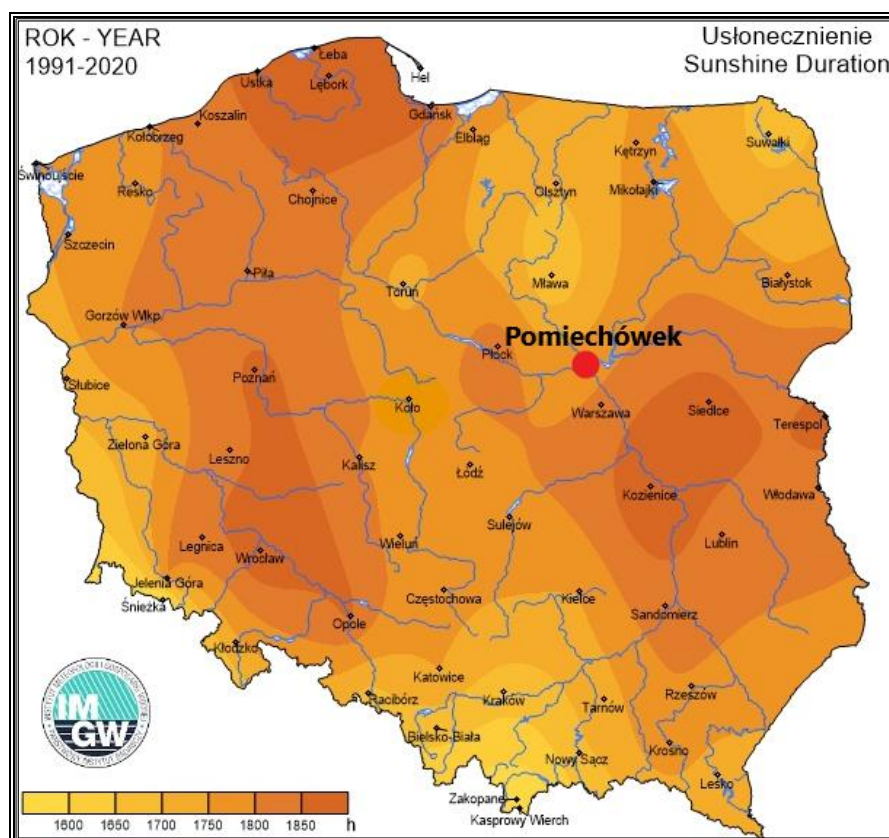
- 26 podmiotów prawnych posiada instalację fotowoltaiczną o łącznej mocy zainstalowania wynoszącej 313,260 kW,
- 297 podmiotów fizycznych posiada instalację fotowoltaiczną o łącznej mocy zainstalowania wynoszącej 1 891,665 kW.

Zgodnie z Raportem końcowym z inwentaryzacji źródeł ciepła na terenie gminy Pomiechówek około 0,4% zinwentaryzowanych źródeł ciepła stanowiły kolektory słoneczne¹⁴.

¹³ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036.

¹⁴ j.w.

Rysunek 7. Położenie gminy Pomiechówek na mapie rocznej liczby godzin czasu promieniowania słonecznego (uśłonecznienie)

Źródło: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, <https://klimat.imgw.pl/>

Analizując możliwość wykorzystania energii geotermalnej, zgodnie z podziałem Polski na okręgi geotermalne, Gmina Pomiechówek usytuowana jest na obszarze grudziądzko-warszawskiego okręgu geotermalnego. Temperatura wód geotermalnych zlokalizowanych na terytorium gminy Pomiechówek na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi około 55°C. Uznaje się, że wydobycie wód geotermalnych jest opłacalne, gdy do głębokości 2 km temperatura osiąga 65°C. Należy jednak uwzględnić jeszcze inne czynniki determinujące opłacalność wydobywania – mineralizację, głębokość zalegania złoża czy wydajność eksploatacyjną.

Zgodnie z Raportem końcowym z inwentaryzacji źródeł ciepła na terenie gminy Pomiechówek około 0,5% zinwentaryzowanych źródeł ciepła stanowiły pompy ciepła.

Na rysunkach poniżej zaprezentowano położenie gminy Pomiechówek na tle okręgów geotermalnych Polski oraz na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.¹⁵.

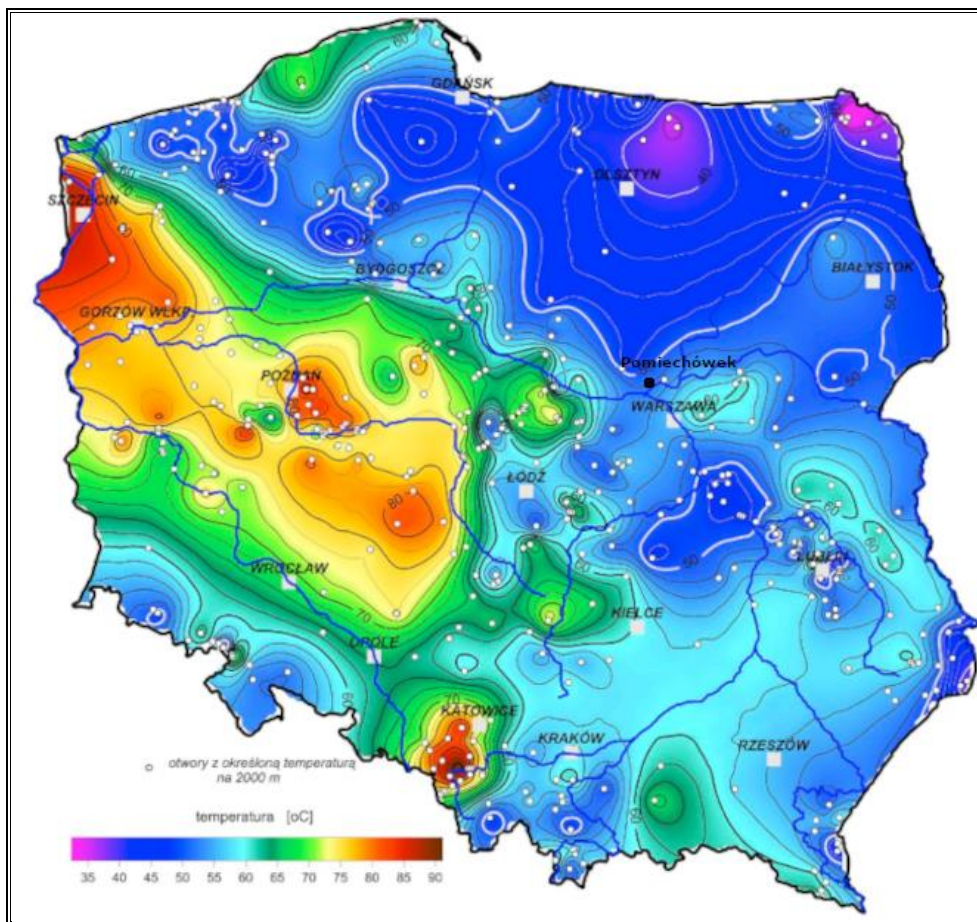
¹⁵ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036.

Rysunek 8. Położenie gminy Pomiechówek na tle okęgów geotermalnych Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>

Rysunek 9. Położenie gminy Pomiechówek na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

Do energii odnawialnej, poza wspomnianą energią wiatru, energią promieniowania słonecznego i energią geotermalną, zalicza się energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Teren gminy Pomiechówek charakteryzuje się niskim potencjałem energetycznym cieków wodnych do lokalizacji instalacji wykorzystujących energię wody. Biomasa (np. w formie brykietu czy pelletu) może być wykorzystywana przez indywidualnych właścicieli nieruchomości na cele grzewcze. Staje się również możliwością dla tych, którzy posiadają grunty, gdzie ze względu na niską jakość gleb, nie opłaca się uprawiać roślin, ale można je wykorzystać pod uprawy roślin energetycznych, z których powstaje biomasa. Z kolei źródłem biogazu najczęściej są pozostałości z produkcji rolnej lub z oczyszczalni ścieków. Nie są one jednak wykorzystywane do produkcji biomasy ani biogazu na terenie gminy.

Poprawa jakości powietrza jest możliwa poprzez następujące działania:

- ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (rozbudowa sieci ciepłowniczej),
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- wykonywanie termomodernizacji budynków,
- wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia.

Podsumowanie: analiza SWOT

Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
— wysoki potencjał wykorzystania energii słonecznej oraz wiatrowej, — wykorzystanie paneli fotowoltaicznych, — udział gminy w Programie „Czyste Powietrze” w celu pomocy mieszkańcom w pozyskania dotacji z programu oraz punkt konsultacyjno-informacyjny programu zlokalizowany na terenie gminy.	— przekroczenie poziomu celu długoterminowego O₃ (kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin) oraz poziomu docelowego bezno(a)pirenu na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
— edukacja ekologiczna mieszkańców, — rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii.	— rosnące koszty OZE, — wzrost cen nośników energii wykorzystywanych na cele grzewcze, — zmiany klimatu.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównym źródłem emisji hałasu w gminie Pomiechówek jest szlak komunikacyjny – droga krajowa nr 62. Hałas komunikacyjny może również wynikać z ruchu kolejowego na magistrali kolejowej E-65.

Hałas stanowi zagrożenie dla zdrowia i ma wpływ na jakość życia mieszkańców, a także oddziałuje negatywnie na zwierzęta. Długotrwała ekspozycja na hałas może m.in. powodować znaczne zaburzenia snu, chorobę niedokrwienną serca, spadek koncentracji czy rozdrażnienie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężania hałasu jest także monitoring.

W latach 2021-2022 na terenie gminy Pomiechówek wykonano jeden pomiar hałasu przemysłowego, w którym stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego hałasu. Pomiar wykonano w ramach kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ. Wyniki pomiaru hałasu przemysłowego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Wyniki pomiaru hałasu przemysłowego na terenie gminy Pomiechówek

Miejscowość	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Wynik pomiaru [dB]	Wartość dopuszczalna dla pory dnia dla punktu w momencie pomiaru [dB]	Przedział niepewności U95 [dB]
Wymysły	20,66	52,48	Dzień 8h	2021-05-13	61,9	50,0	1,4

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej oraz drodze wojewódzkiej, które przebiegają przez gminę. Charakterystykę wykonanych pomiarów odcinków drogi krajowej nr 62 przebiegających przez teren gminy Pomiechówek przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi krajowej nr 62 przebiegających przez teren gminy Pomiechówek

Nazwa odcinka	Punkt pomiarowy	SDRR poj. silnik. ogółem
NOWY DWÓR MAZ. /UL. GEN. THOMMEE (DK85)/ - POMIECHÓWEK /UL. WOJSKA POLSKIEGO	STANISŁAWOWO	14 285
POMIECHÓWEK /PRZEJŚCIE/	POMIECHÓWEK	13 876
POMIECHÓWEK - DĘBE /DW632/	ORZECOWO STARE	4 833

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych ogółem wynosił 13 574 poj./dobę. Na odcinku drogi między Nowym Dworem Mazowieckim, a Pomiechówkiem oraz w miejscowości Pomiechówek SDRR poj. silnik. ogółem przekroczył wartość średnią. Natomiast średni dobowy ruch roczny na odcinku Pomiechówek – Dębe wynosił 4 833 poj. silnik. ogółem, co jest wartością mniejszą od średniej na drogach krajowych ogółem. Z wykonanych pomiarów wynika, iż droga krajowa nr 62 przebiegająca przez teren gminy Pomiechówek, może być źródłem hałasu komunikacyjnego.

Odcinek drogi wojewódzkiej nr 632 przebiegający przez teren gminy stanowi niewielką jej część w terenie niezabudowanym, dlatego nie jest dużym zagrożeniem jeśli chodzi o hałas.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego długość ścieżek rowerowych na terenie gminy w 2021 r. wynosiła 9,6 km. Jest to alternatywa forma podróżowania, która prowadzi do ograniczenia hałasu, ale również zanieczyszczenia powietrza.

Podsumowanie: analiza SWOT

Tabela 8. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
— prowadzenie badań natężenia hałasu komunikacyjnego, — ścieżki rowerowe na terenie gminy.	— droga krajowa nr 62 o dużym natężeniu ruchu oraz magistrala kolejowa E-65 mogące być źródłem hałasu komunikacyjnego.
Szanse	Zagrożenia
— uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania uciążliwości powodowanych przez hałas, — remonty nawierzchni dróg publicznych, — stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu, — akcje informacyjno-promocyjne zachęcające do wykorzystywania alternatywnych środków transportu.	— wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, — rosnące koszty inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy Pomiechówek, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,

— urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W 2021 r. na terenie gminy Pomiechówek przeprowadzono pomiary pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku, która dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz – 40 GHz, wynosi 28 V/m. W poniższej tabeli przedstawiono szczegóły pomiar.

Tabela 9. Dane z pomiarów wykonanych na terenie gminy Pomiechówek w 2021 r.

Miejscowość	Współrzędne punktu pomiarowego	Rok wykonania pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
Pomiechówek	52.4751, 20.74258	2021	<0,8 ¹⁶

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił, ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

Istniejące urządzenia na terenie gminy Pomiechówek nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzać zakazy lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczać lokalizowanie stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

¹⁶ Średni zmierzony poziom natężenia składowej elektrycznej był niższy od progu czułości sondy, którą wykonano pomiar, tj. 0,8 V/m.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
— brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych, — brak przekroczenia wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku.	— występowanie na terenie gminy napowietrznych linii energetycznych.
Szanse	Zagrożenia
— wprowadzenie systemu monitoringu środowiska - okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, — modernizacja napowietrznej sieci energetycznej.	— rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne, — niska świadomość społeczna dotyczące pól elektromagnetycznych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.4 Gospodarowanie wodami

Obszar gminy Pomiechówek w 70% położony jest w zlewni rzeki Wkry (prawym dopływem Narwi), pozostałe 30% powierzchni położone jest bezpośrednio w zlewni Narwi.¹⁷

Zgodnie z wykazem JCWP obowiązującym w latach 2016-2021 do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie, znajdowały się na obszarze gminy należały:

- RW200021269 – Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia,
- RW200024268999 – Wkra od Sony do ujścia,
- RW2000172689949 – Suchodółka,
- RW200023268992 – Ciek okresowy z Wilamy.

Od dnia 17 lutego 2023 obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (II aktualizacja). Poniżej zostały przedstawione zlewnie JCWP znajdujące się obecnie na terenie gminy Pomiechówek:

- RW200012269 – Narew od jez. Zegrzyńskiego do ujścia,
- RW200016268999 – Wkra od Sony do ujścia.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). JCWP badane są w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w cyklu sześcioletnim, co 3 lata. Co roku badane są wskaźniki stanu chemicznego, dla których odnotowano przekroczenia środowiskowych norm jakości w badaniach prowadzonych w latach poprzednich.

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek

Zgodnie z obowiązującym w latach 2016-2021 cyklem planistycznym gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w granicach gminy Pomiechówek zlokalizowane były 4 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP).

GIOŚ w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) prowadził badania 2 JCWP:

1. JCWP Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia (kod JCWP RW200021269),
2. JCWP Wkra od Sony do ujścia (kod JCWP RW200024268999).

Dwie JCWP zlokalizowane na obszarze gminy nie były objęte państwowym monitoringiem środowiska w latach 2016-2021:

1. JCWP Suchodółka (kod JCWP RW2000172689949),
2. JCWP Ciek okresowy z Wilamy (kod JCWP RW200023268992).

Państwowy Monitoring Środowiska 2016-2021

Zgodnie z programem wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych na poszczególne lata, badania państwowego monitoringu środowiska jednolitych częściach wód na obszarze gminy Pomiechówek prowadzono na:

1. JCWP Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia (kod JCWP RW200021269). Naturalna część wód (NAT) o typie abiotycznym 21 (wielka rzeka nizinna), monitorowana w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym (ppk) Narew - Nowy Dwór Mazowiecki (kod ppk PL01S0701_1191), współrzędne ppk 20,696233, 52,437303,
2. JCWP Wkra od Sony do ujścia (kod JCWP RW200024268999). Naturalna część wód (NAT) o typie abiotycznym 24 (mała i średnia rzeka na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych), monitorowana w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym (ppk) Wkra - Pomiechówek (kod ppk PL01S0701_1271), współrzędne ppk 20,738611, 52,47166.

W 2022 r. na podstawie danych z ostatniego roku badań i odziedziczonych z ostatnich 6 lat, wykonano ocenę jcwp badanych w latach 2016-2021, w której uwzględniono wyniki badań wskaźników jakości jednolitych części wód powierzchniowych oraz elementów biologicznych, hydromorfologicznych i fizykochemicznych podlegające dziedziczeniu. Zastosowanie reguły dziedziczenia jest możliwe przy jednoczesnym zachowaniu terminów ważności wyniku. Przyjmuje się, że dziedziczone mogą być wyniki nie starsze niż 6 lat, a w przypadku objęcia jednolitej części wód monitoringiem operacyjnym, okres ważności danych biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych skraca się do 3 lat.

Oznacza to, że klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzona w 2022 r. wykonana została w oparciu o dane z lat 2016-2021, przy czym pod uwagę brano najbardziej aktualny wynik klasyfikacji danego wskaźnika (ostatni z całej

sześciolatki) dla danej jednolitej części wód. Ocena ta uwzględnia zasadę „dziedziczenia” wartości wskaźników z lat 2016 - 2021 oraz ich ponowną klasyfikację w oparciu o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2021, poz. 1475).

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz sztuczne i silnie zmienione, dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny. Stan jednolitej części wód powierzchniowych ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wykonanych na podstawie danych z reprezentatywnego punktu pomiarowo- kontrolnego (ppk). Przyjmuje się, że określa go gorszy ze stanów. Zarówno w klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych, jak i w ocenie stanu JCWP obowiązuje zasada „najgorszy decyduje”. Oznacza ona, że wystarczy, aby jeden z klasyfikowanych elementów nie osiągnął środowiskowej normy jakości dla stanu dobrego i ogólna ocena stanu będzie określona jako zła.

Klasyfikacja i ocena stanu wód na obszarze gminy Pomiechówek przeprowadzona w 2022 r. na podstawie najbardziej aktualnych wyników uzyskanych z badań prowadzonych w latach 2016-2021. W tym celu wykorzystano wyniki z lat:

— **JCWP Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia (kod JCWP RW200021269)**

W 2021 r. badana w monitoringu operacyjnym, w zakresie wskaźników, które w latach poprzednich przekroczyły środowiskowe normy jakości (4.1.5. difenyletery bromowane, 4.1.6. kadm i jego związki, 4.1.21. rtęć i jej związki, 4.1.44. heptachlor). W 2020 r. przebadana w programie monitoringu operacyjnego (MO). W 2017 r. badana w programie monitoringu diagnostycznego (MD).

Klasyfikacja i ocena jcwp:

Elementy biologiczne (grupy 1.1-1.6) - klasa 4 (stan słaby) ze względu na ichtiofaunę (kl. 4).

Elementy fizykochemiczne (grupy 3.1-3.5) - klasa poniżej stanu dobrego (>2).

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.6) - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne - klasa 2 (stan dobry).

Elementy chemiczne (grupa 4.1-4.2) - przekroczenia środowiskowych norm jakości odnotowano dla wskaźników oznaczonych w biocie (4.1.5.B. difenyletery bromowane, 4.1.21.B. rtęć i jej związki, 4.1.44.B. heptachlor).

Stan ekologiczny - słaby ze względu na klasyfikację elementów biologicznych.

Stan chemiczny sklasyfikowano poniżej dobrego, ze względu na przekroczenia środowiskowych norm jakości wskaźników chemicznych.

Stan wód – zły stan wód, ze względu na klasyfikację stanu ekologicznego, o której zadecydowały elementy biologiczne.

— **JCWP Wkra od Sony do ujścia (kod JCWP RW200024268999)**

W 2020 r. badana w monitoringu operacyjnym, wyłącznie w zakresie wskaźnika 4.1.44. heptachlor. W 2019 r. przebadana w zakresie monitoringu operacyjnego (MO) i diagnostycznego dla obszarów chronionych (MDna). W 2016 r. badana w programie monitoringu diagnostycznego (MD).

Klasyfikacja i ocena jcwp:

Elementy biologiczne (grupy 1.1-1.6) - klasa 3 (stan umiarkowany) ze względu na fitoplankton (kl.3) i makrofity (kl.3).

Elementy fizykochemiczne (grupy 3.1-3.5) - klasa poniżej stanu dobrego (>2).

Elementy fizykochemiczne (grupa 3.6) - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne - klasa 2 (stan dobry).

Elementy chemiczne (grupa 4.1-4.2) - przekroczenia środowiskowych norm jakości odnotowano dla wskaźników oznaczonych w biocie (4.1.5.B. difenyletery bromowane, 4.1.44.B. heptachlor) oraz oznaczonego w wodzie 4.1.28.a. benzo(a)pirenu.

Stan ekologiczny - umiarkowany ze względu na klasyfikację elementów biologicznych.

Stan chemiczny sklasyfikowano jako poniżej dobrego, ze względu na przekroczenia środowiskowych norm jakości wskaźników chemicznych.

Stan wód - zły ze względu na klasyfikację stanu ekologicznego, o której zadecydowały elementy biologiczne.

Na obszarze gminy Pomiechówek przebadane jednolite części wód: JCWP Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia oraz JCWP Wkra od Sony do ujścia, ocenione na podstawie badań prowadzonych w latach 2016-2021 ocenione zostały w złym stanie wód. O wyniku zadecydowała klasyfikacja stanu ekologicznego, na którą wpłynęła klasa elementów biologicznych.

Państwowy Monitoring Środowiska w 2022 r.

Rok 2022 był pierwszym rokiem monitorowania wód w nowym cyklu planistycznym po II aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (IIaPGW) na lata 2022-2027. Od 2022 r. obowiązuje IV cykl planistyczny gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, obowiązuje również nowy wykaz jednolitych części wód na lata 2022-2027 opracowany przez PGW Wody Polskie. Zmienione zostały kody i typy jednolitych części wód powierzchniowych.

Od 01.01.2022 r. zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym (Dz.U.2021, poz.1475) również zmienione zostały wartości graniczne wskaźników jakości wód powierzchniowych odnoszących się do jednolitych części wód.

Według nowego cyklu planistycznego gospodarowania wodami, na obszarze gminy Pomiechówek zlokalizowane są dwie jednolite części wód powierzchniowych i zgodnie z „Programem wykonawczym monitoringu wód powierzchniowych na 2022 r.”, obie zostały objęte przez GIOŚ badaniami państwowego monitoringu środowiska:

1. JCWP Narew od jez. Zegrzyńskiego do ujścia (kod jcwp PLRW200012269). Naturalna część wód (NAT) o typie abiotycznym RwN (wielka rzeka nizinna), monitorowana w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym (ppk) Narew - Nowy Dwór Mazowiecki (kod ppk PL01S0701_1191), współrzędne ppk 20,696233, 52,437303,
2. JCWP Wkra od Sony do ujścia (kod JCWP PLRW200016268999). Naturalna część wód (NAT) o typie abiotycznym Rz_org (rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk), monitorowana w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym (ppk) Wkra - Pomiechówek (kod ppk PL01S0701_1271), współrzędne ppk 20,738611, 52,47166.

Dane Państwowego Monitoringu Środowiska z 2022 r. są w trakcie weryfikacji i zatwierdzania, nie podlegają jeszcze udostępnianiu. Zgodnie z §14 i §15 rozporządzenia klasyfikacyjnego (Dz.U.2021, poz.1475), klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych oraz klasyfikacji wskaźników stanu chemicznego JCWP dokonuje się do dnia 30 czerwca roku bezpośrednio następującego po roku wykonania badań, natomiast klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego JCWP oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się do dnia 30 września roku, w którym przypadają klasyfikacja i ocena, na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę stanu zlokalizowanych na terenie gminy Pomiechówek JCWP.

Tabela 11. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Pomiechówek

Nazwa ocenianej JCWP	Kod JCWP	Typ monitoringu	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód				STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)	STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)	OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)
			Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)			
Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia	RW200021269	MD, MO, MD/MO	4 (2020)	1 (2017)	>2 (2020)	2 (2017)	4 Słaby stan ekologiczny (2022)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Zły stan wód (2021)
Wkra od Sony do ujścia	RW20002426899	MD, MO, MD/MO	3 (2019)	1 (2019)	>2 (2019)	2 (2019)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2020)	Zły stan wód (2020)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Strategiczny program Państwowego Monitoringu Środowiska

Zgodnie ze Szczegółowym programem badań monitoringu wód powierzchniowych rzecznych w punktach pomiarowo kontrolnych w latach 2022-2027, na obszarze gminy Pomiechówek nadal zaplanowano monitorowanie dwóch jednolitych części wód powierzchniowych. Szczegóły zaplanowanych badań na lata 2022-2027 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. JCWP z obszaru gminy Pomiechówek zaplanowane do badań na lata 2022-2027

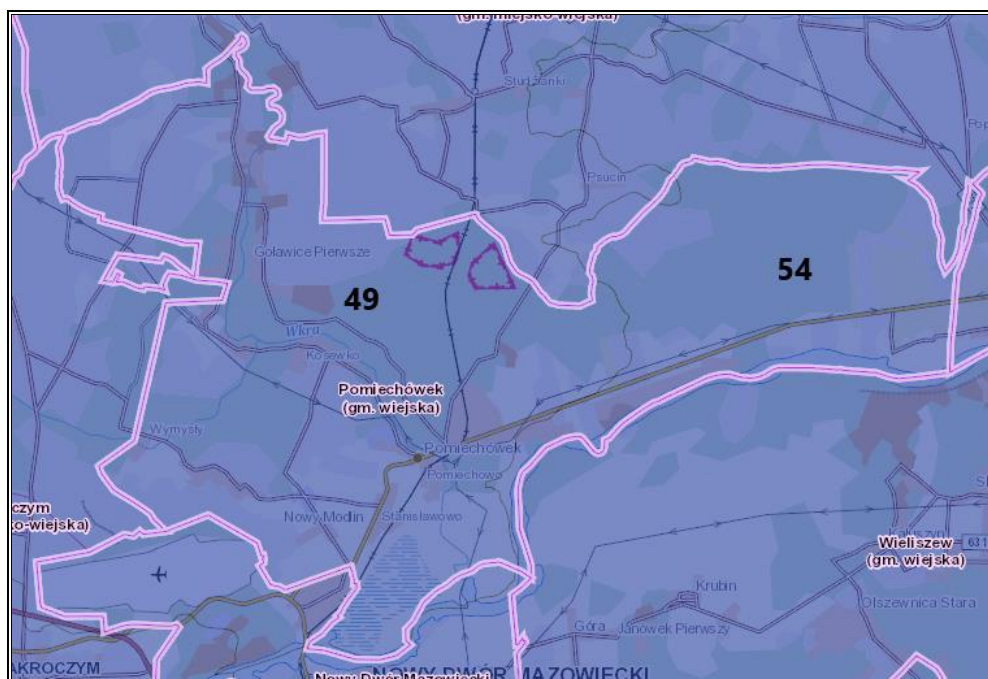
Rok	Kod ppk	Nazwa ppk	Długość geograficzna ppk	Szerokość geograficzna ppk	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ abiotyczny JCWP	Status JCWP
2022-2027	PL01S0701_1271	Wkra - Pomiechówek, most	20,738611	52,47166	PLRW200016268999	Wkra od Sony do ujścia	Rz_org	NAT
2022-2027	PL01S0701_1191	Narew - Nowy Dwór Mazowiecki, most	20,696233	52,437303	PLRW200012269	Narew od jez. Zegrzyńskiego do ujścia	RwN	NAT

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Wody podziemne

Według podziału Polski na 174 JCWPd, granice administracyjne gminy Pomiechówek położone są na obszarze JCWPd nr 54 (GW200054) oraz JCWPd nr 49 (GW200049). Lokalizacja JCWPd na tle granic gminy Pomiechówek przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 10. JCWPd na obszarze gminy Pomiechówek

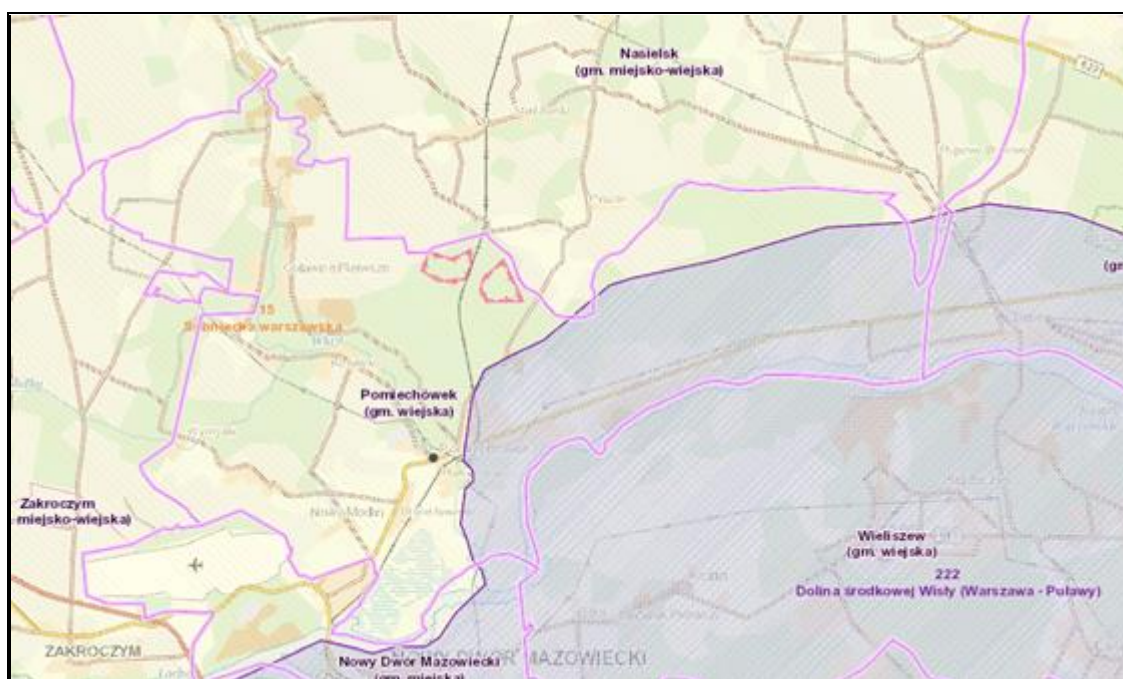
Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Na terenie gminy Pomiechówek zlokalizowany jest 1 punkt pomiarowy krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych nr 1699, w którym według badań z 2019 roku stwierdzono III klasę jakości wody oznaczającą dobry stan chemiczny. Ponadto gmina położona jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych nr 49 oraz częściowo na JCWPd nr 54, których stan chemiczny, jak i ilościowy według aktualnie dostępnej oceny (przygotowanej w 2020 roku na podstawie badań z 2019 roku) jest dobry.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych

W granicach administracyjnych gminy Pomiechówek występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): GZWP 215 – Subniecka warszawska oraz GZWP 222 – Dolina środkowej Wisły (Warszawa-Puławy), co przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 11. GZWP w granicach administracyjnych gminy Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

GZWP 215 – Subniecka warszawska

Subniecka warszawska to nieudokumentowany GZWP o powierzchni 51 000,00 km². Obszar RZGW zbiornika to Gdańsk i Warszawa. Jest to zbiornik porowy.

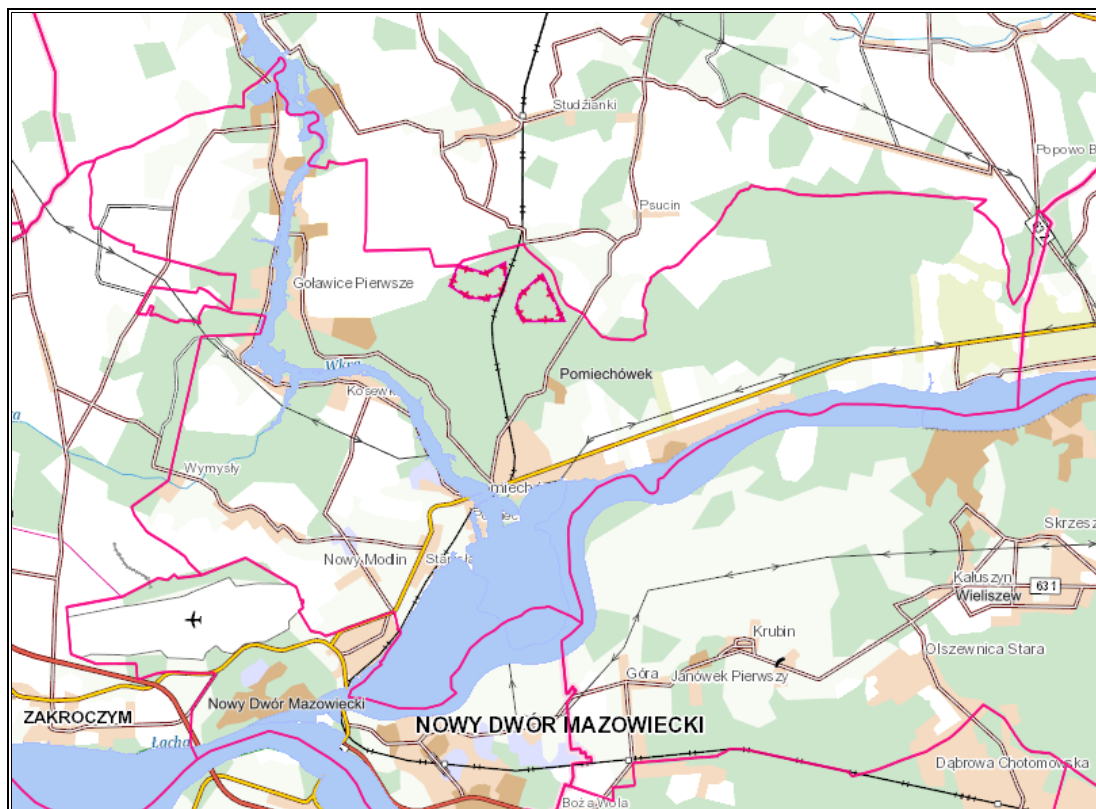
GZWP 222 – Dolina środkowej Wisły (Warszawa-Puławy)

Powierzchnia całego zbiornika wynosi 2 803,2 km². Położony on jest na obszarze województwa mazowieckiego oraz lubelskiego. Należy do RZGW w Warszawie. Jest to zbiornik porowy. Na przeważającym obszarze występuje w nim II klasa jakości wody. W dokumentacji z 1996 r. zaproponowano, żeby obszar ochronny GZWP nr 222 objął powierzchnię 2 799 km² (1 761 km² w części północnej i 1 038 km² w części południowej).

Ze strefy ochronnej wyłączono obszar obejmujący prawobrzeżną część Warszawy ze względu na silną antropopresję, a także rozprzestrzenienie wód o niskiej i złej jakości oraz zanieczyszczenie gleb. Zanieczyszczone wody w rejonie Warszawy nie stanowią zagrożenia dla wód podziemnych w strefie ochronnej zbiornika, ponieważ zgodnie z kierunkiem drenażu spływają one do Wisły. Wyróżniono cztery główne strefy ochrony szczególnej zbiornika (A, B, C i D). Strefy A i B są związane z terenami poza zabudową miejską i wiejską zwartą. Strefa A obejmuje obszary silnie i lokalnie średnio zagrożone. Strefą B objęto obszary słabo zagrożone. Strefa C obejmuje tereny zbiornika o zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny wczasowo-wypoczynkowe. Natomiast strefa D obejmuje obszary o zabudowie mieszkaniowo-przemysłowej. Dla każdej z wymienionych stref zaproponowano strategię ilościowej i jakościowej ochrony wód podziemnych w formie odpowiednich zakazów, nakazów i zaleceń dostosowanych do zagospodarowania terenu i stopnia podatności zbiornika. Jednym z najpilniejszych zadań ukierunkowanych na ochronę wód podziemnych jest jak najszybsze objęcie siecią wodociągową i kanalizacyjną obszarów zamieszkałych i ograniczenie poboru indywidualnego z poziomu zbiornikowego. Zaproponowano również zakaz lokalizowania inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko w obrębie obszarów wysoko i średnio podatnych na zanieczyszczenia w ramach obszarów ochronnych.

Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi. Na terenie gminy Pomiechówek występuje obszar zagrożenia powodzią związany z przepływającymi przez obszar gminy rzekami: Narew i Wkra. Opisaną sytuację przedstawiono na mapie poniżej.

Rysunek 12. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Pomiechówek

Legenda:

 - teren zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoportal; <http://mapy.geoportal.gov.pl/>

Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarczą, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy należy zaliczyć m.in.: spływ powierzchniowy zanieczyszczeń, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych. W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu składników biogennych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofity i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, a także znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek

zarastania. Eutrofizacja stanowi poważne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na ryzyko nadużywania nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitacja obszarów gminy. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamb), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy. Korzystanie z nieszczelnego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

W celu eliminacji wyżej wskazanego zagrożenia Gmina Pomiechówek prowadzi ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników na nieczystości płynne. Dokonywane są również doraźne kontrole, w gospodarstwach domowych, prawidłowości korzystania z instalacji oczyszczających ścieki. W 2021 r. przeprowadzono 549 kontroli w gospodarstwach indywidualnych oraz 19 kontroli przedsiębiorstw posiadających decyzje Wójta Gminy Pomiechówek na prowadzenie działalności gospodarczej na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie gminy Pomiechówek, w zakresie sprawozdawczości firm z realizacji tych zadań.¹⁸

Susza

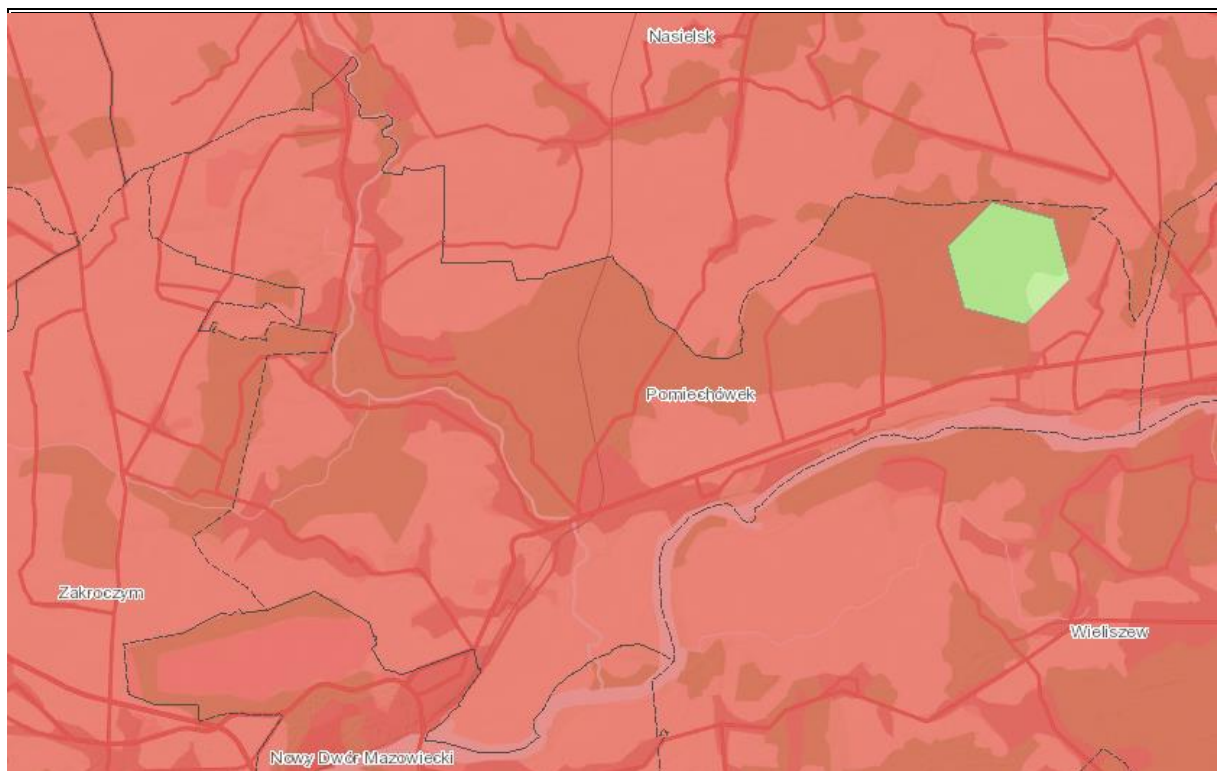
Suszę na danym terenie opisać można według podziału na:

- suszę rolniczą na terenach rolnych i leśnych,
- suszę hydrologiczną,
- suszę hydrogeologiczną.

Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Teren gminy Pomiechówek jest ekstremalnie zagrożony suszą rolniczą, jedynie niewielka część jej terytorium jest słabo zagrożona, co ukazano na poniższej mapie.

¹⁸ Raport o stanie Gminy Pomiechówek za rok 2021.

Rysunek 13. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy Pomiechówek

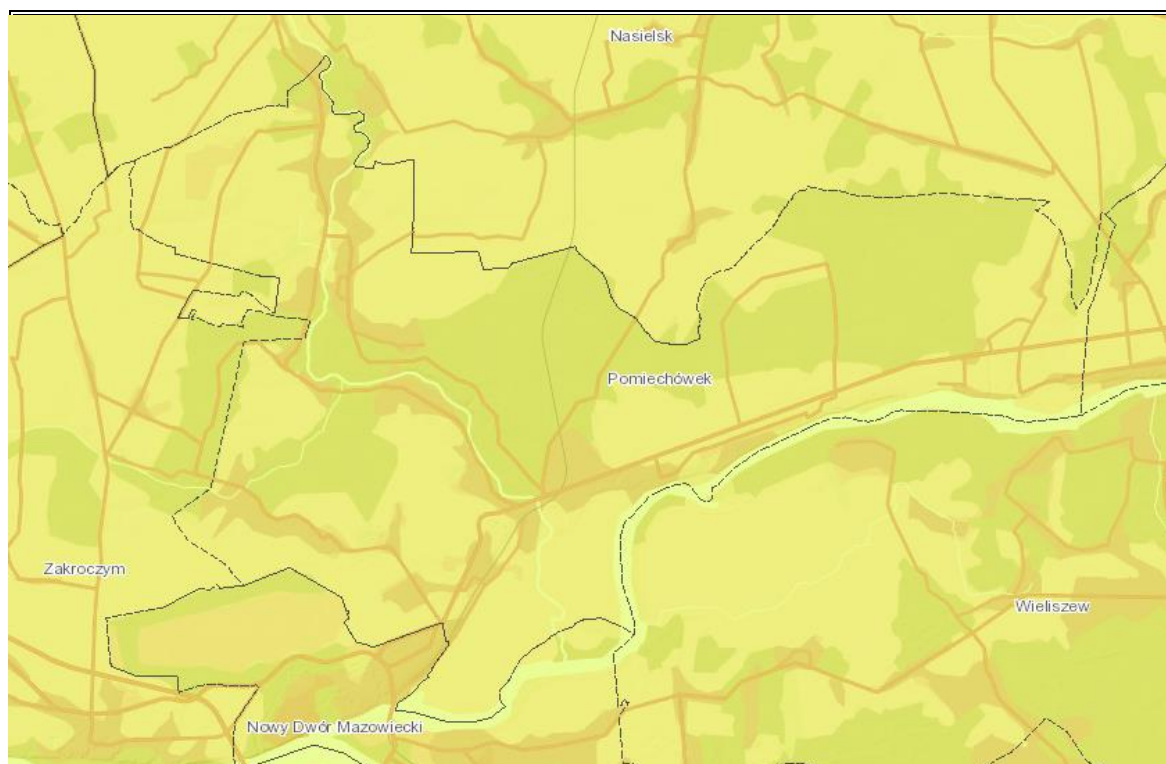
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/>

Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu. Susza hydrologiczna jest z reguły kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również ujawnić się i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego. W gminie Pomiechówek występuje umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną. Poniżej przedstawiono mapę zagrożenia suszą hydrologiczną w gminie Pomiechówek.

Rysunek 14. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy Pomiechówek

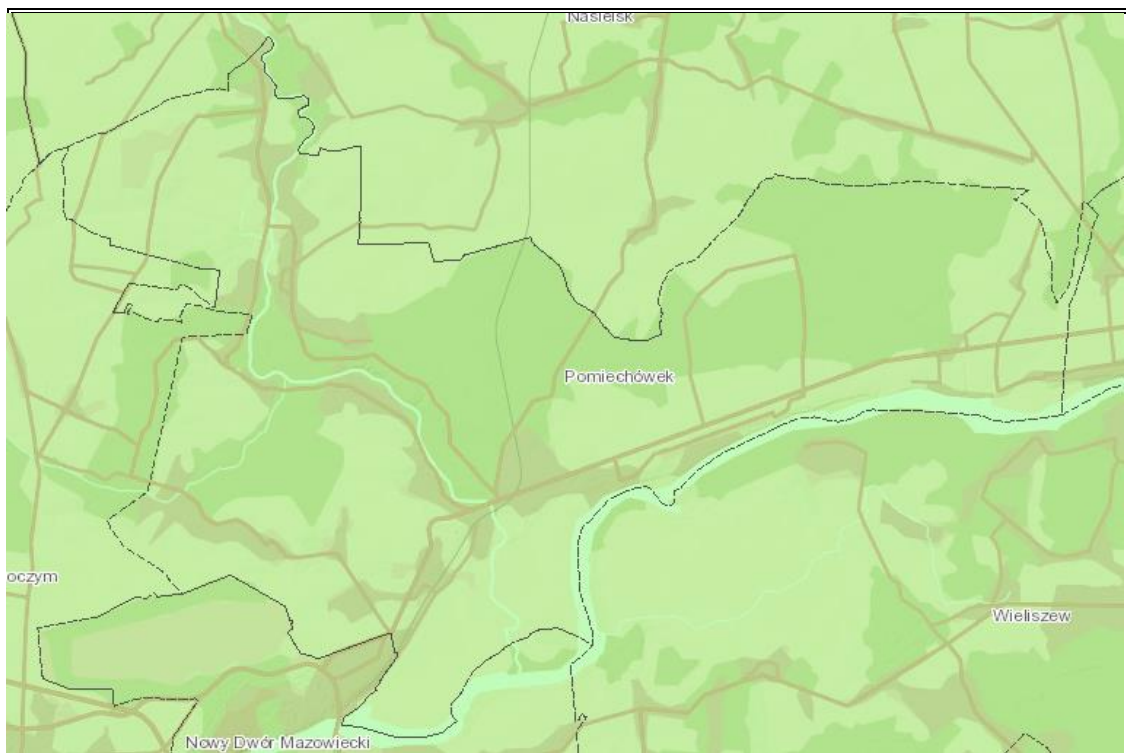
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/>

Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych. Jak przedstawiono na mapie poniżej, gmina Pomiechówek jest słabo zagrożona suszą hydrogeologiczną.

Rysunek 15. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Pomiechówek

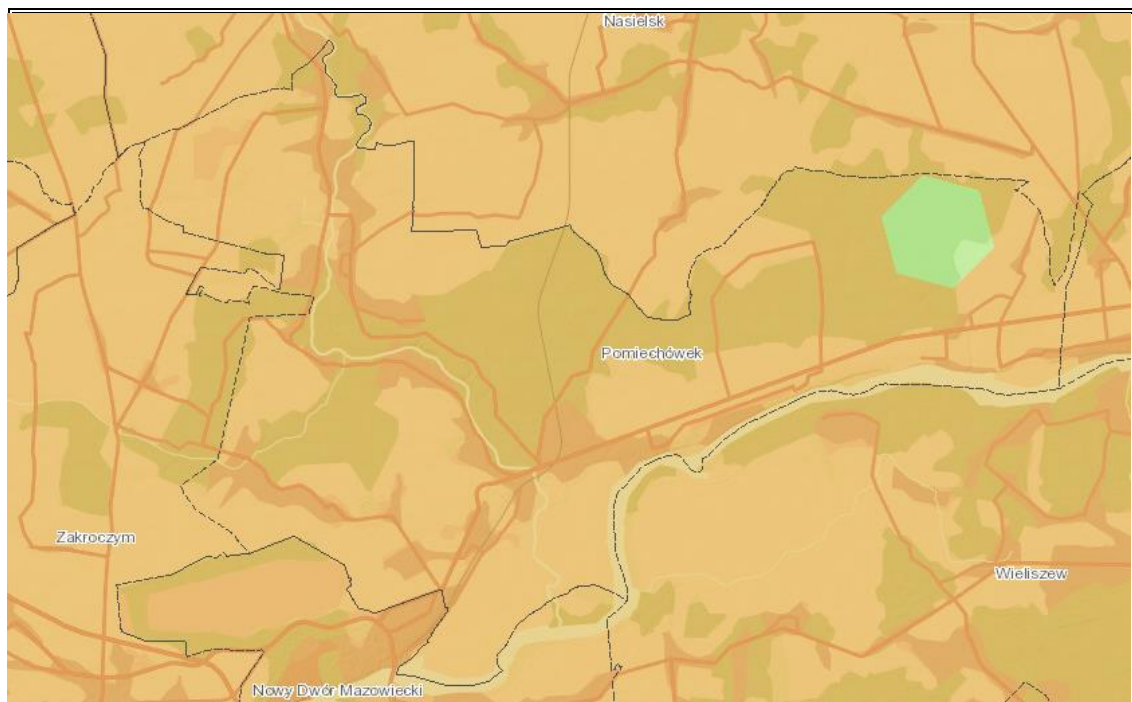
Legenda:

- klasa I - słabo zagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - silnie zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/>

Analizując zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną gmina Pomiechówek jest gminą silnie zagrożona suszą, jedynie jej niewielki obszar kwalifikuje się do słabego zagrożenia. Przedstawiono to na poniższej mapie.

Rysunek 16. Mapa łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Pomiechówek

Legenda:

- słabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silnie zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Hydroportal; <http://wody.isok.gov.pl/>

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 13. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
— monitoring wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ, — punkt pomiarowy wód podziemnych na terenie gminy, — prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni i zbiorników na nieczystości płynne oraz ich doraźna kontrola, — dobry stan wód podziemnych na terenie gminy.	— zły stan wód powierzchniowych, — ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, — występowanie na terenie gminy ryzyka i zagrożenia powodziowego.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — rozwój „systemu retencjonowania wody” w postaci rozbudowy tzw. małej retencji,,	— działalność rolniczo-gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — gwałtowne zjawiska pogodowe mogące spowodować powódzie oraz odtopienia.

— dofinansowanie na likwidację bezodpływowych i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	
---	--

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz efektywnego odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Infrastruktura wodociągowa

Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2021 roku wynosiła 123,8 km. W analizowanych latach (2017-2021) liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wzrosła o 216 szt., tj. 7,51%. W 2021 r. odnotowano 3 awarie sieci wodociągowej. Ponadto udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej wyniósł 90,3%, co pokazuje, iż w gminie Pomiechówek jest wysoki stopień wodociągowania. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 14. Sieć wodociągowa na terenie gminy Pomiechówek w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	123,8	123,8	123,8	123,8	123,8
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 877	2 961	3 032	3 047	3 093
Awarie sieci wodociągowej	szt.	2	4	6	3	3
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	371,0	404,0	417,0	386,0	340,0
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	m ³	40,9	44,4	46,1	41,2	36,4
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej	%	91,3	91,6	91,5	91,1	90,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start>

Na terenie gminy funkcjonują SUW Kikoły, SUW Wólka Kikolska oraz sześć stacji wodociągowych: w Kosewie, Stanisławowie, Czarnowie, Czarnowo-Brody, Orzechowie Starym, Goławicach Pierwszych i Wólce Kikolskiej¹⁹.

Dla ujęcia wody w Goławicach Pierwszych wyznaczono strefę ochrony pośredniej, która obejmuje teren spływu wód do rzeki Wkry w rejonie tego ujęcia.

¹⁹ <https://ppwwkra.pl/biuro-obslugi-klienta/badania-wody/>

Infrastruktura kanalizacyjna

Zgodnie z danymi GUS w 2021 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Pomiechówek wynosiła 33,8 km i od 2017 roku wzrosła o 6,7 km, tj. 24,72%. Na przełomie analizowanych lat (2017-2021) nastąpił także wzrost przyłączy, prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 49 przyłączy, tj. 3,70%. W latach 2020-2021 nie wystąpiły awarie sieci kanalizacyjnej. W 2021 roku do infrastruktury kanalizacyjnej było podłączonych 40,1% budynków mieszkalnych, co pokazuje, dysproporcję pomiędzy stopień skanalizowania a zwodociągowania gminy. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 15. System kanalizacyjny na terenie gminy Pomiechówek w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	27,1	27,4	30,4	33,8	33,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 323	1 324	1 338	1 358	1 372
Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	2	2	1	0	0
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	137,0	158,0	174,0	213,0	177,0
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej	%	42,1	41,7	41,3	40,7	40,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <http://bdl.start.gov.pl/BDL/start>

Na terenie gminy Pomiechówek funkcjonuje oczyszczalnia ścieków „Mewa” w Pomiechówku oraz lokalne oczyszczalnie ścieków w miejscowościach: Goławice, Wójtostwo²⁰.

Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu w 2020 wynosiły²¹:

- BZT₅ – 3 560 kg/rok,
- ChZT – 10 630 kg/rok,
- zawiesina ogólna – 3 144 kg/rok.

Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu w 2021 wynosiły²²:

- BZT₅ – 1 519 kg/rok,
- ChZT – 11 624 kg/rok,
- zawiesina ogólna – 2 208 kg/rok.

Na przełomie lat 2020-2021 ładunek BZT₅ oraz zawiesina ogólna zmniejszyły się, natomiast ładunek ChZT zwiększył się. Wzrost ładunku zanieczyszczenia w ściekach jest negatywnym aspektem, gdyż powoduje to większe zanieczyszczenie wód.

²⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pomiechówek.

²¹ Dane z GUS.

²² j.w.

Zgodnie z uchwałą nr XXVII/216/21 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXV/187/2020 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Pomiechówek. Równoważna liczba mieszkańców²³ w tej aglomeracji wynosi 3 672. W skład aglomeracji wchodzi wieś Pomiechówek i Pomiechowo.

Na terenach nieskanalizowanych występują zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Gmina Pomiechówek prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Według danych Urzędu Gminy na jej terenie znajdują się:

- zbiorniki bezodpływowe – 1 581 szt.,
- oczyszczalnie przydomowe – 253 szt.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
— wysoki stopień zwodociągowania gminy, — zerowa liczba awarii sieci kanalizacyjnej w ostatnich dwóch latach, — funkcjonowanie oczyszczalni ścieków, — prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni i zbiorników na nieczystości ciekłe, — utworzenie na terenie części gminy aglomeracji ściekowej.	— korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych, — wzrost masy ładunku zanieczyszczeń ścieków ChZT.
Szanse	Zagrożenia
— rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, — budowa oczyszczalni ścieków, spełniającej normy w zakresie oczyszczania ścieków, — prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.	— ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli, — awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

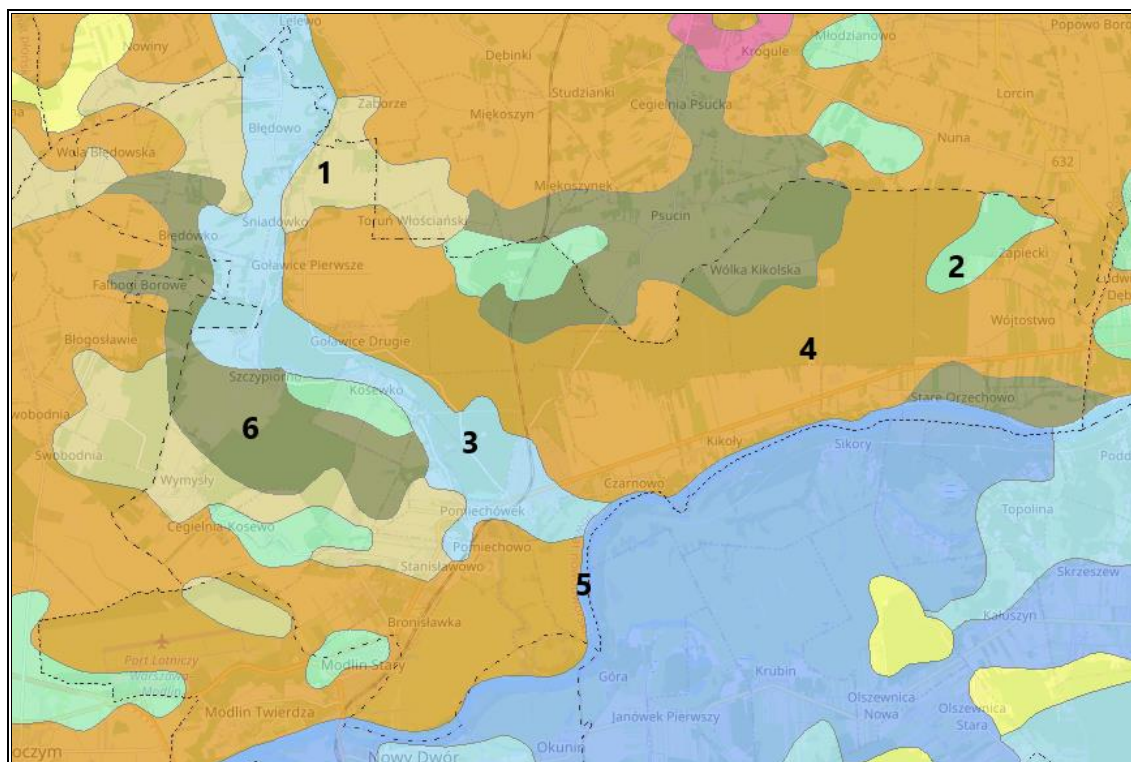
²³ Jest to wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby.

3.2.6 Zasoby geologiczne

Rzeźba terenu i geologia

Ukształtowanie terenu gminy Pomiechówek jest zróżnicowane. Na obszarze gminy został ukształtowany system wysoczyzn morenowych, który jest przecinany dolinami rzek w wyniku procesów erozyjno-akumulacyjnych. Większość osadów na tych wysoczyznach została zgromadzona podczas zlodowacenia środkowopolskiego, w okresie północno-mazowieckiego stadiału Wkry. W skład tych osadów głównie wchodzi gliny zwałowe, bazaltowe i piaski glaciofluwialne. Z okresu interglacjału eemskiego pochodzą ropy warwowe i mułki zastoiskowe. Podczas ostatniego zlodowacenia (bałtyckiego) badany obszar znajdował się w strefie wpływu zjawisk peryglacialnych oraz procesów akumulacyjnych w dolinach rzecznych (akumulacja piasków na terasach nadzalewowych). Doliny rzek Narwi i Wkry są zbudowane z piasków i żwirów rzecznych, miejscami zawierających warstwy mady, torfów i gytii.

Rysunek 17. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Pomiechówek

Legenda:

1. Piaski i żwiry sandrowe.
2. Żwiry, piaski, gazy i gliny moren czołowych.
3. Piaski, żwiry i mułki rzeczne.
4. Gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe.
5. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.
6. Iły, mułki i piaski zastoiskowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL; <http://bdl.lasy.gov.pl/mapy>

Obszary górnicze i złoża kopalin

Na obszarze gminy Pomiechówek zlokalizowane jest jedno złożo eksploatawane okresowo oraz 1 aktualna przestrzeń górnicza. Ogólną charakterystykę obszaru złóż i obszarów górniczych przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin położonych na terenie gminy Pomiechówek

Nr złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
IB 3262	Kosewo	1,558	Eksploracja złoża zaniechana
KN 16190	Kosewo	1,460	Złożo eksploatawane okresowo

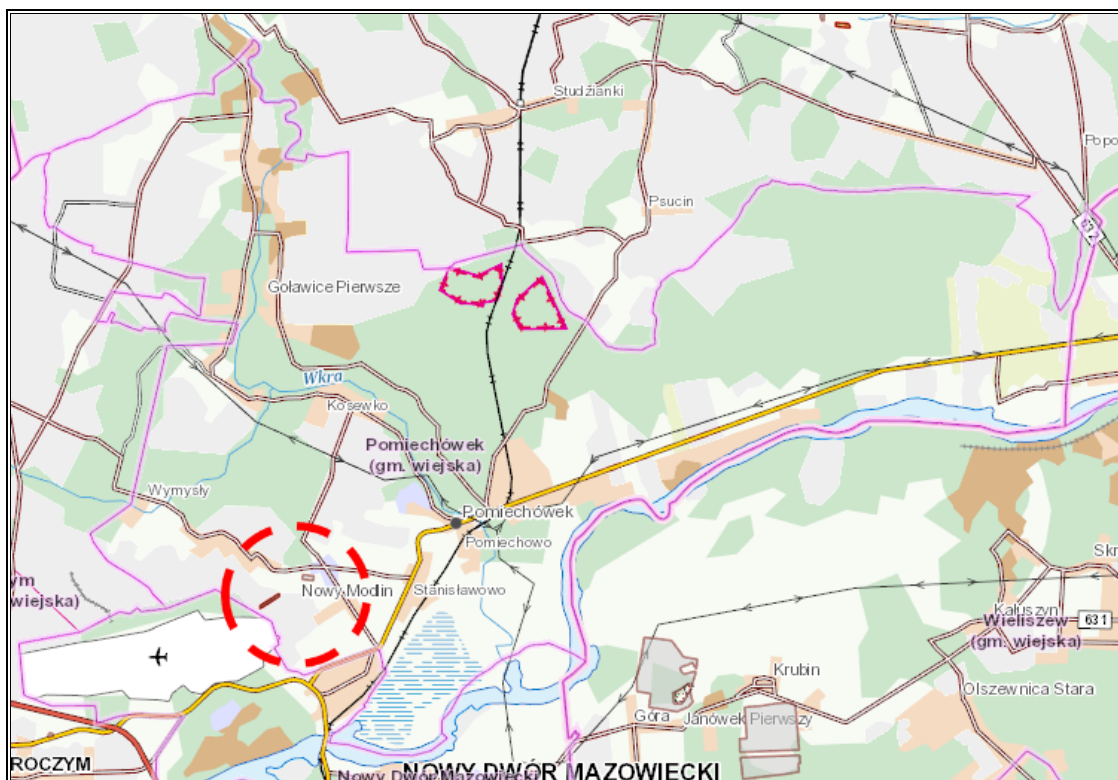
Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Tabela 18. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy Pomiechówek

Nazwa przestrzeni	Typ	Nr w rejestrze	Położenie
Kosewo	OG	10-7/11/1156	Kosewo, dz. 367

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

Rysunek 18. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Pomiechówek

Legenda:

 - obszar na którym znajdują złoża kopalin i przestrzeń górnicza

 - granice złóż kopalin

 - obszary górnicze

- tereny górnicze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CBDG oraz PIG-PIB, <http://geologia.pgi.gov.pl/>

Osuwiska

Osuwisko jest przemieszczeniem mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzeliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka.

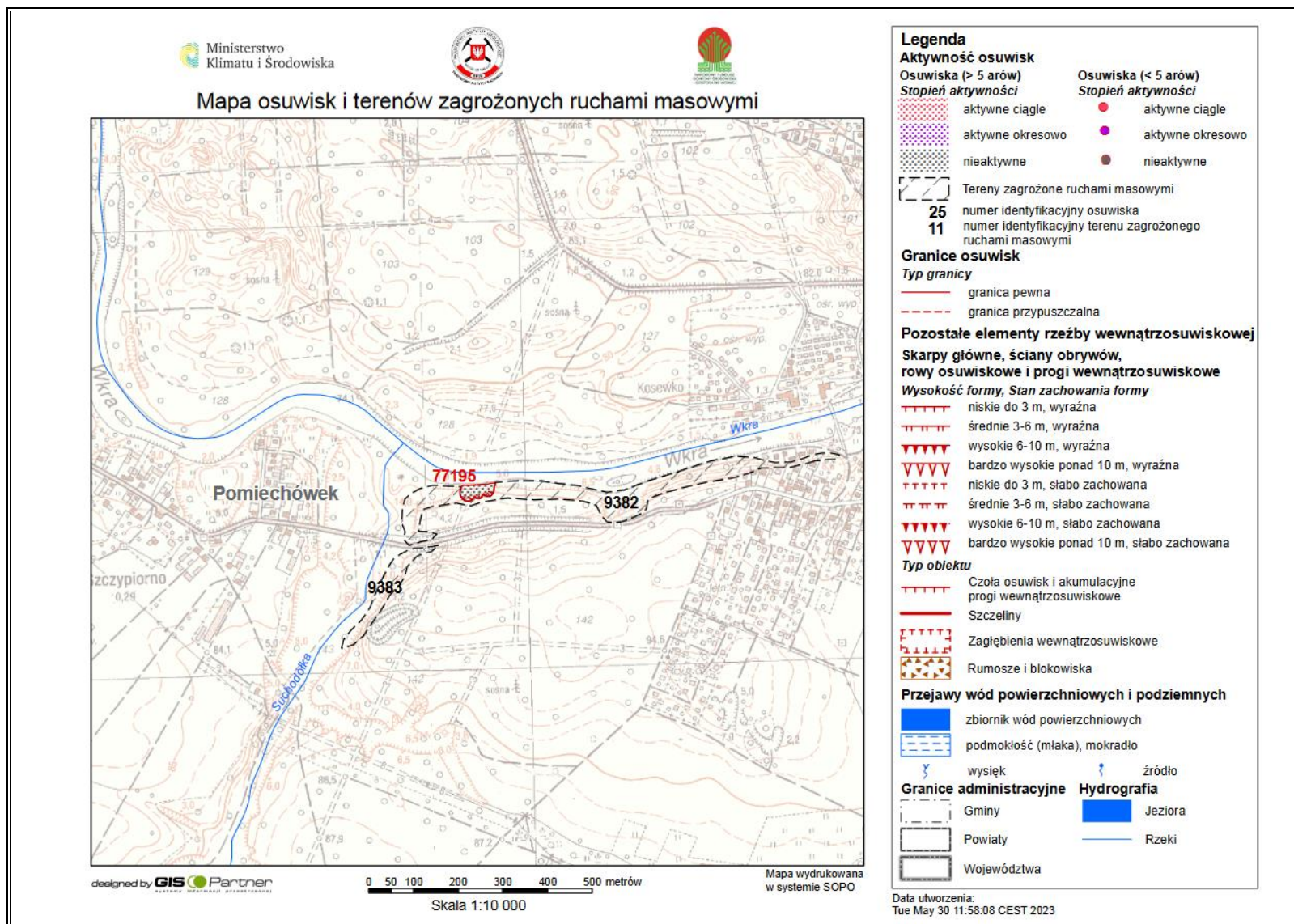
Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwośuwiskowej SOPO), na terenie gminy zostały przeprowadzone badania w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

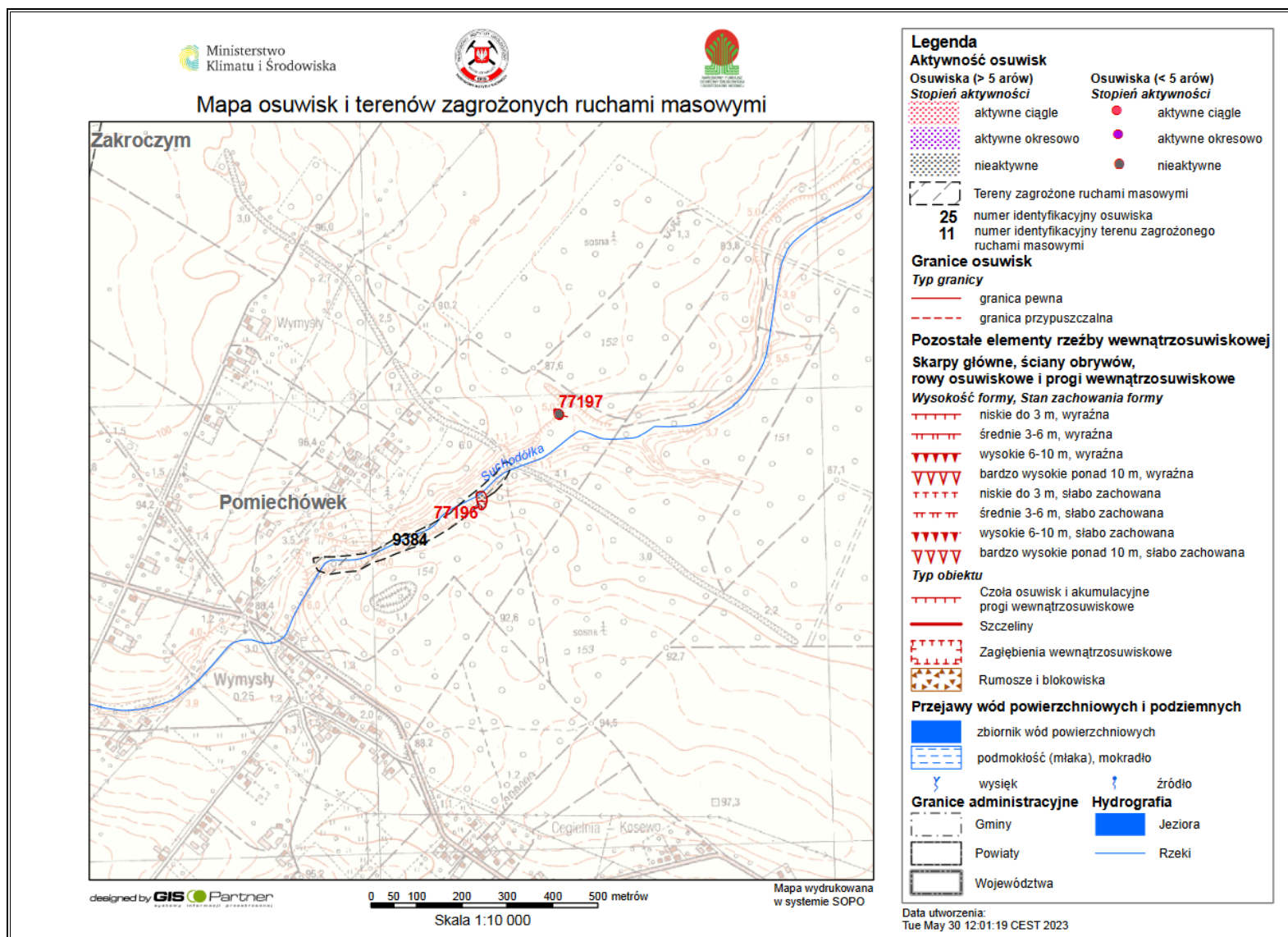
Tereny zagrożone ruchami masowymi to:

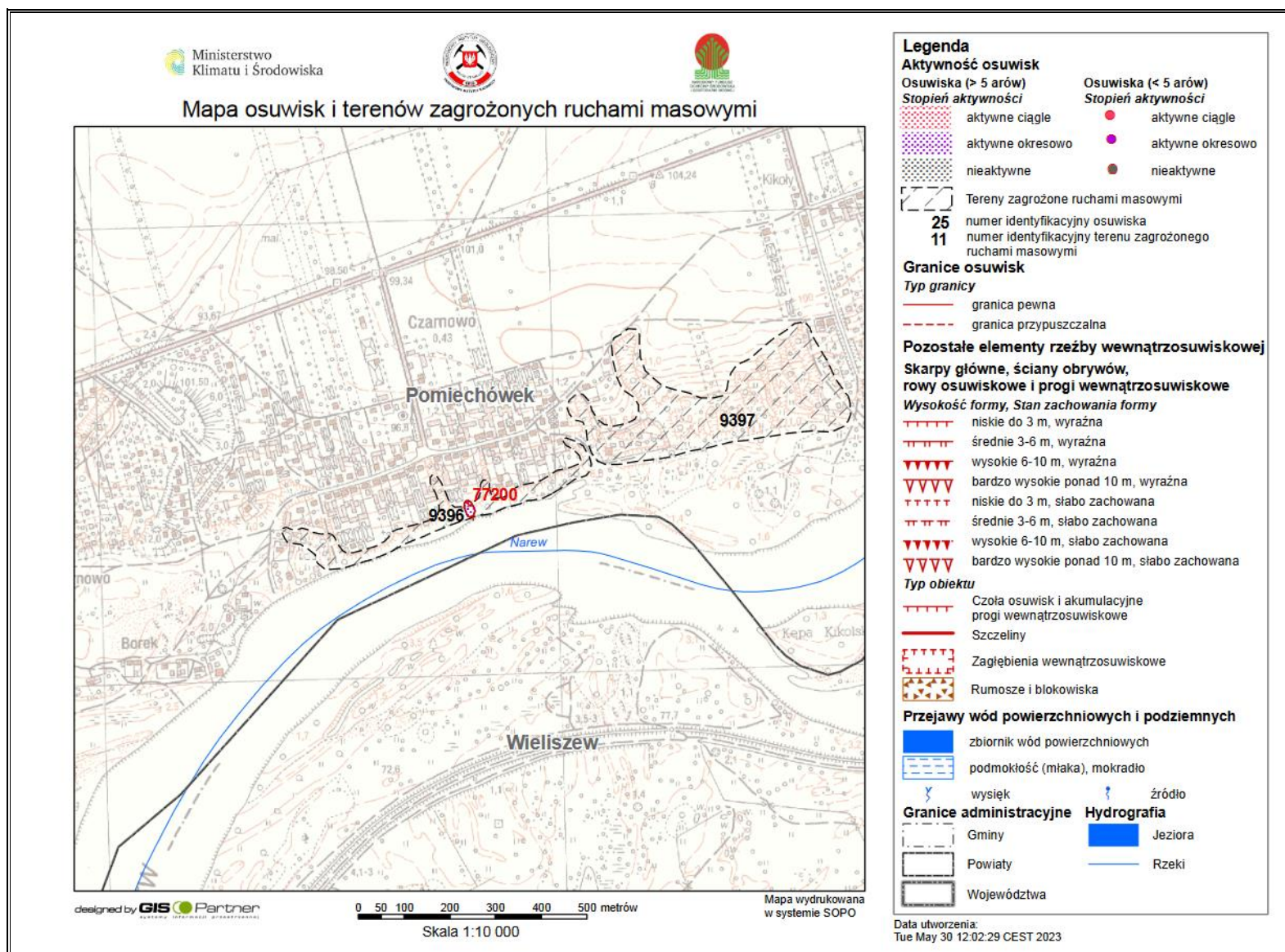
- 77195 KRO – zsuw (0,22 ha), Szczypiorno,
- 77196 KRO – zsuw (0,069 ha), Wymysły,
- 77197 KRO – zsuw (0,033 ha), Wymysły,
- 77200 KRO – zsuw (0,058 ha), Czarnowo,
- 77201 KRO – zsuw (0,032 ha), Kikoły,
- 77202 KRO – zsuw (0,016 ha), Kikoły,
- 77203 KRO – zsuw (0,052 ha), Kikoły,
- 77204 KRO – zsuw (0,071 ha), Kikoły,
- 77205 KRO – zsuw (0,175 ha), Kikoły,
- 77206 KRO – zsuw (2,011 ha) – Nowe Orzechowo,
- 77207 KRO – zsuw (0,662 ha) – Stare Orzechowo,
- 77208 KRO – zsuw (0,63 ha) – Stare Orzechowo.

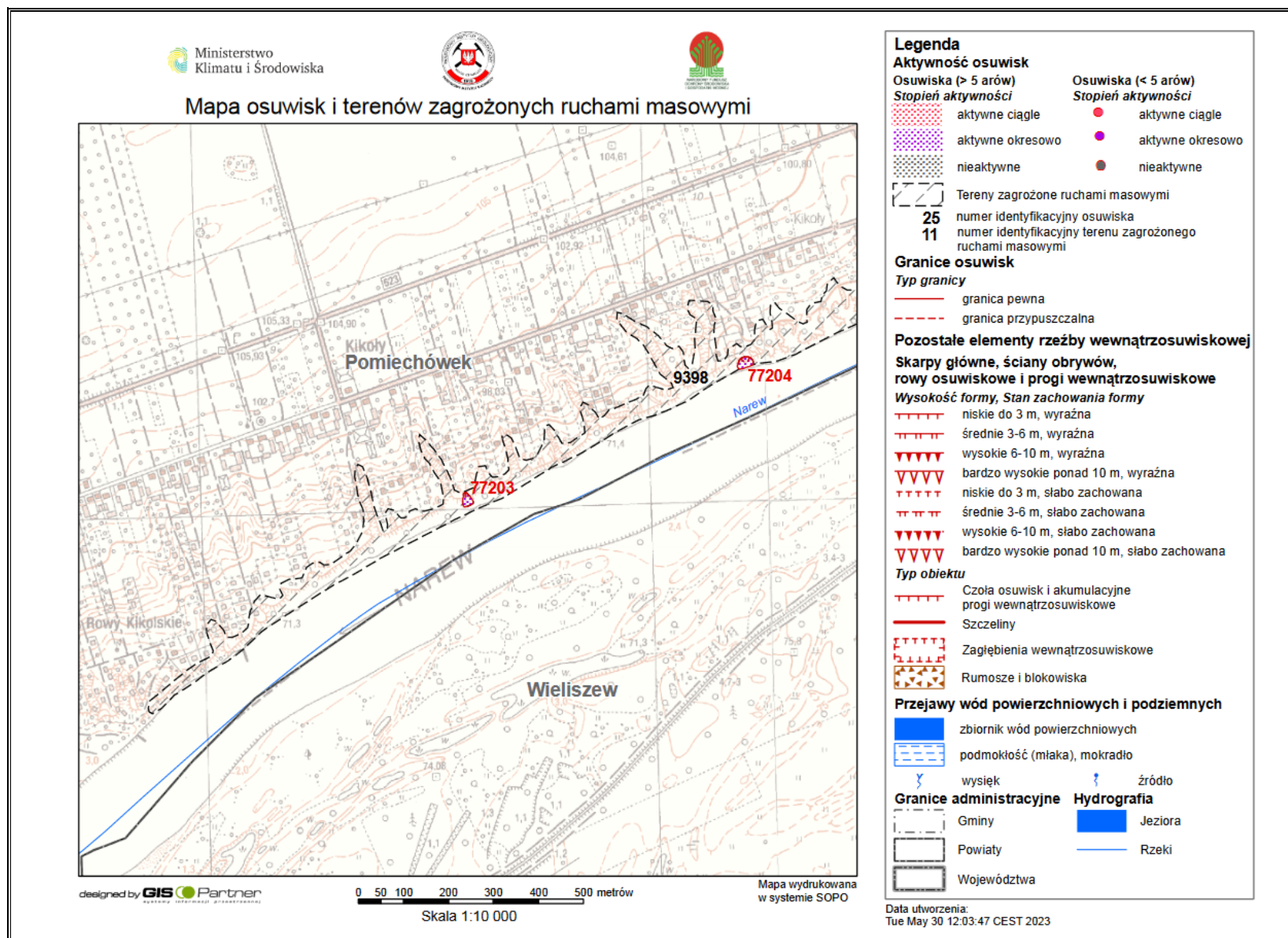
Dla części wyżej przedstawionych terenów zagrożenia ruchami masowymi sporządzono mapy.

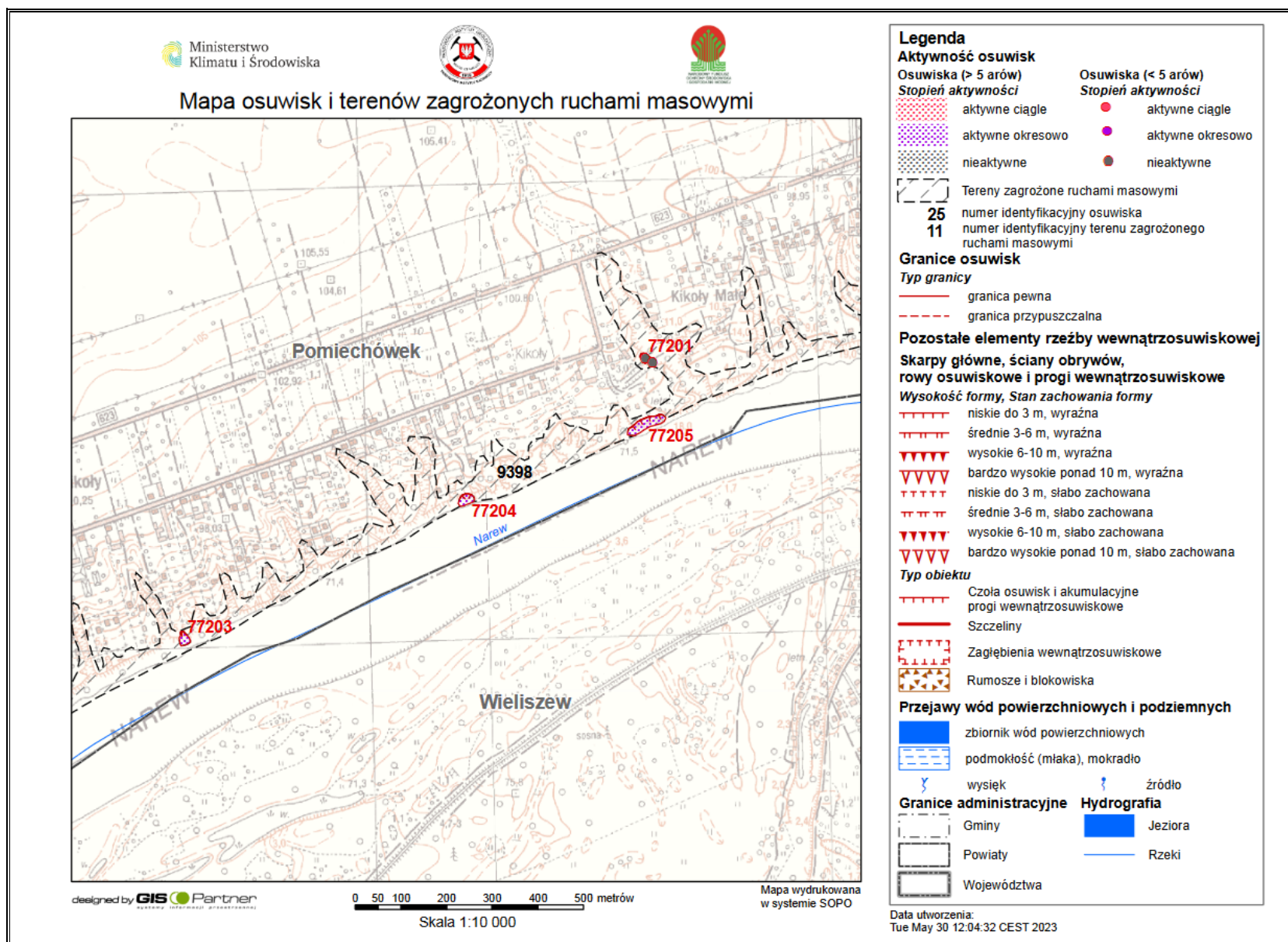
Rysunek 19. Tereny zagrożone ruchami masowymi w obszarze gminy Pomiechówek

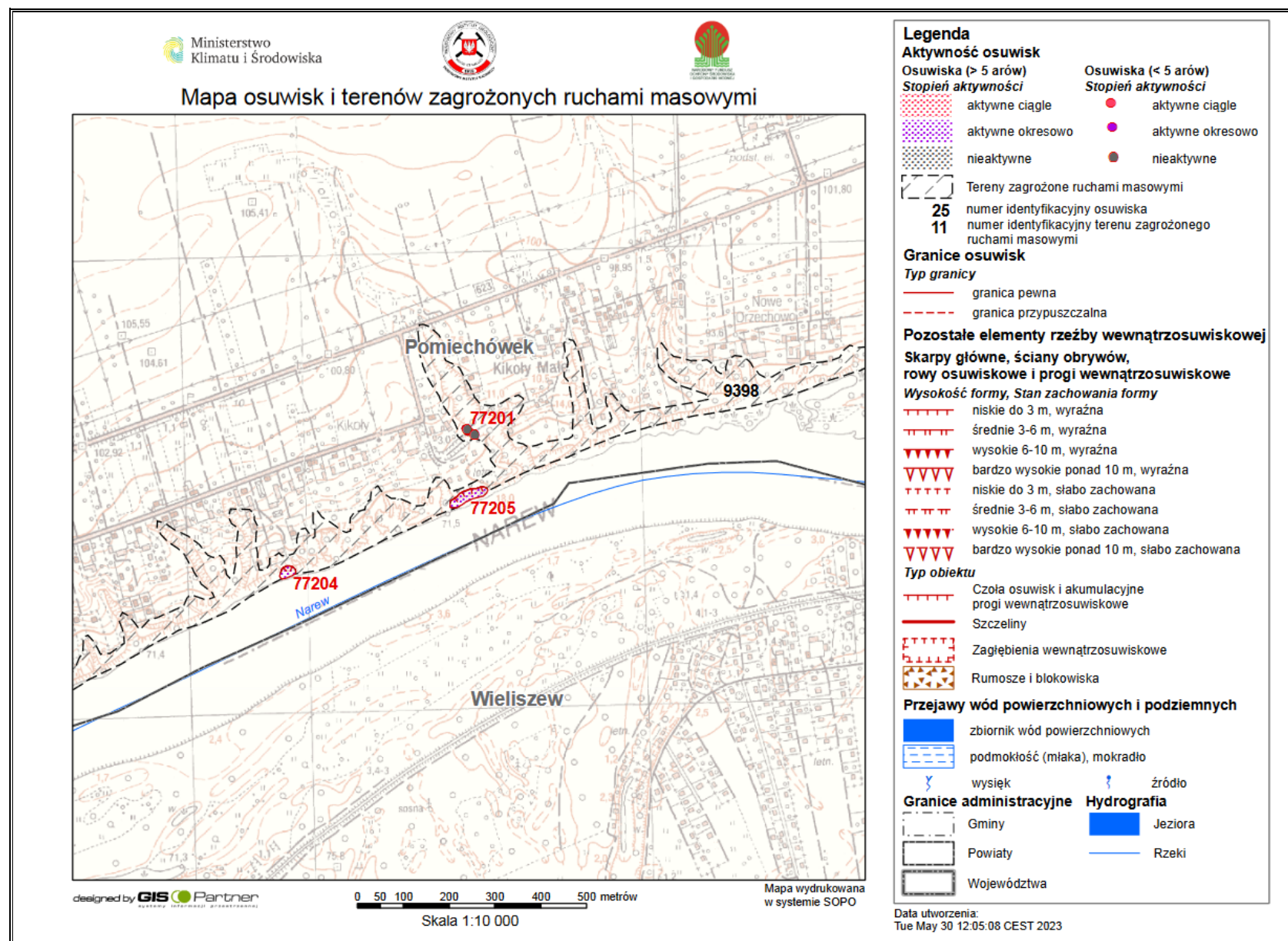

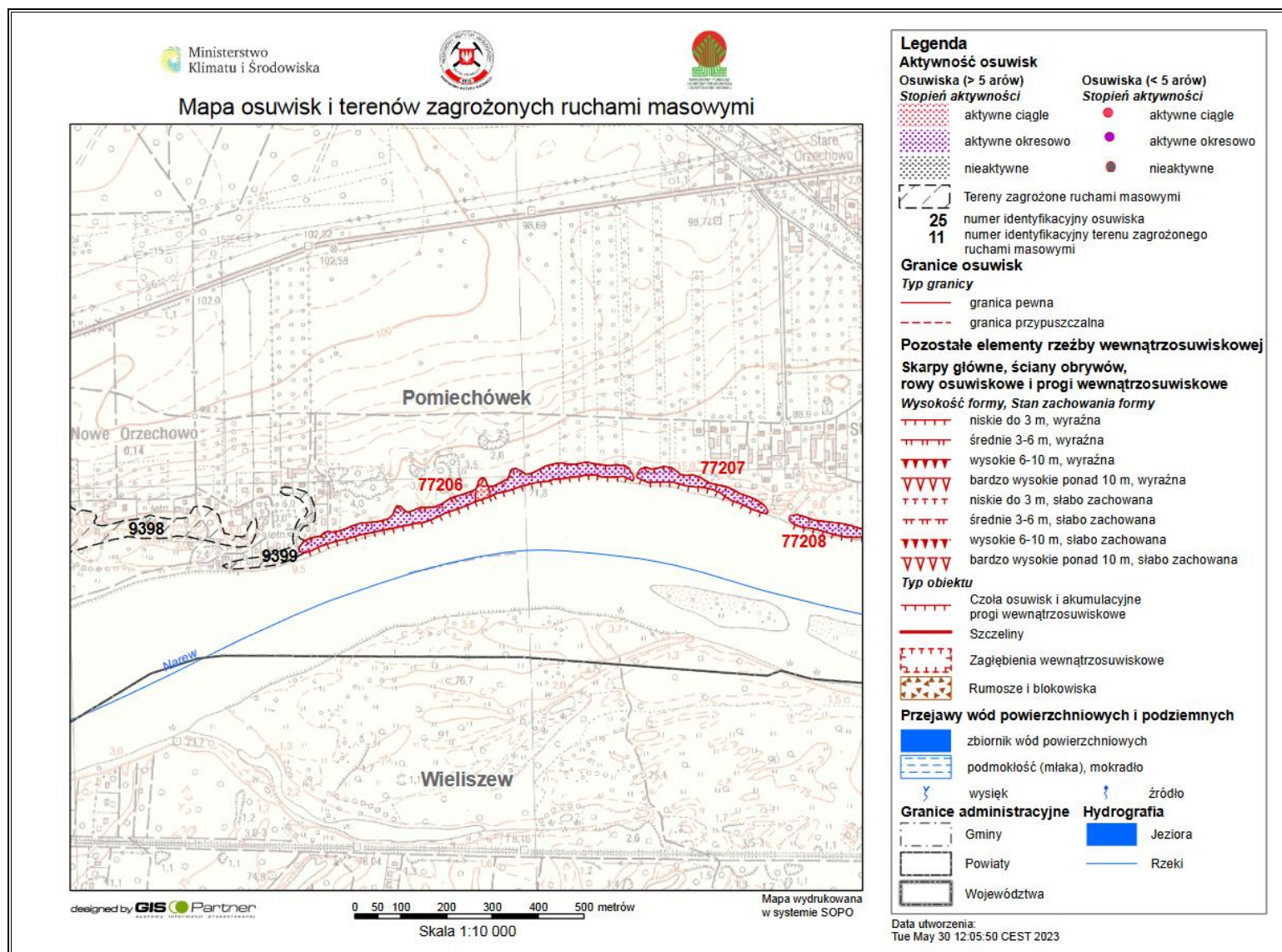

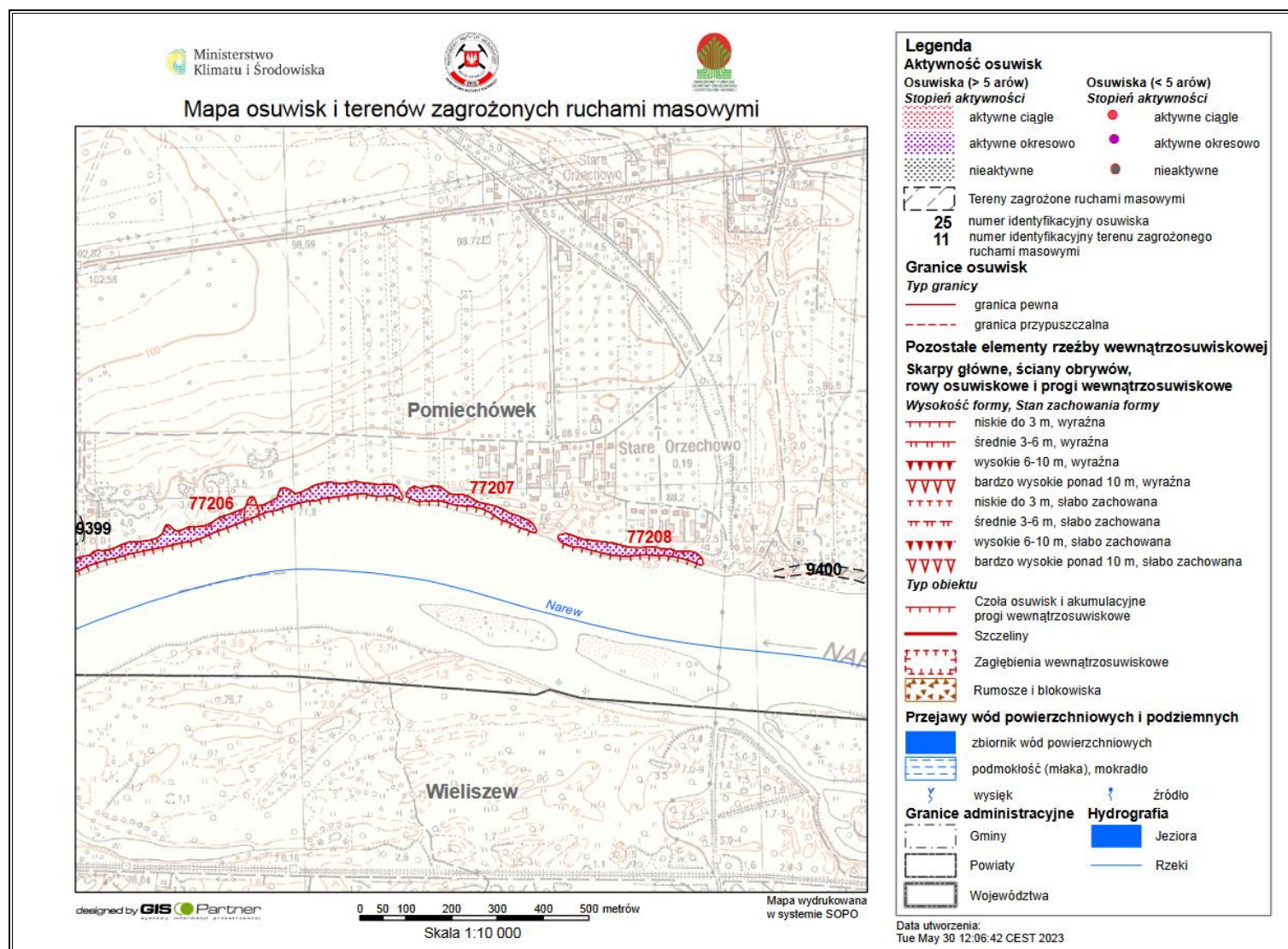

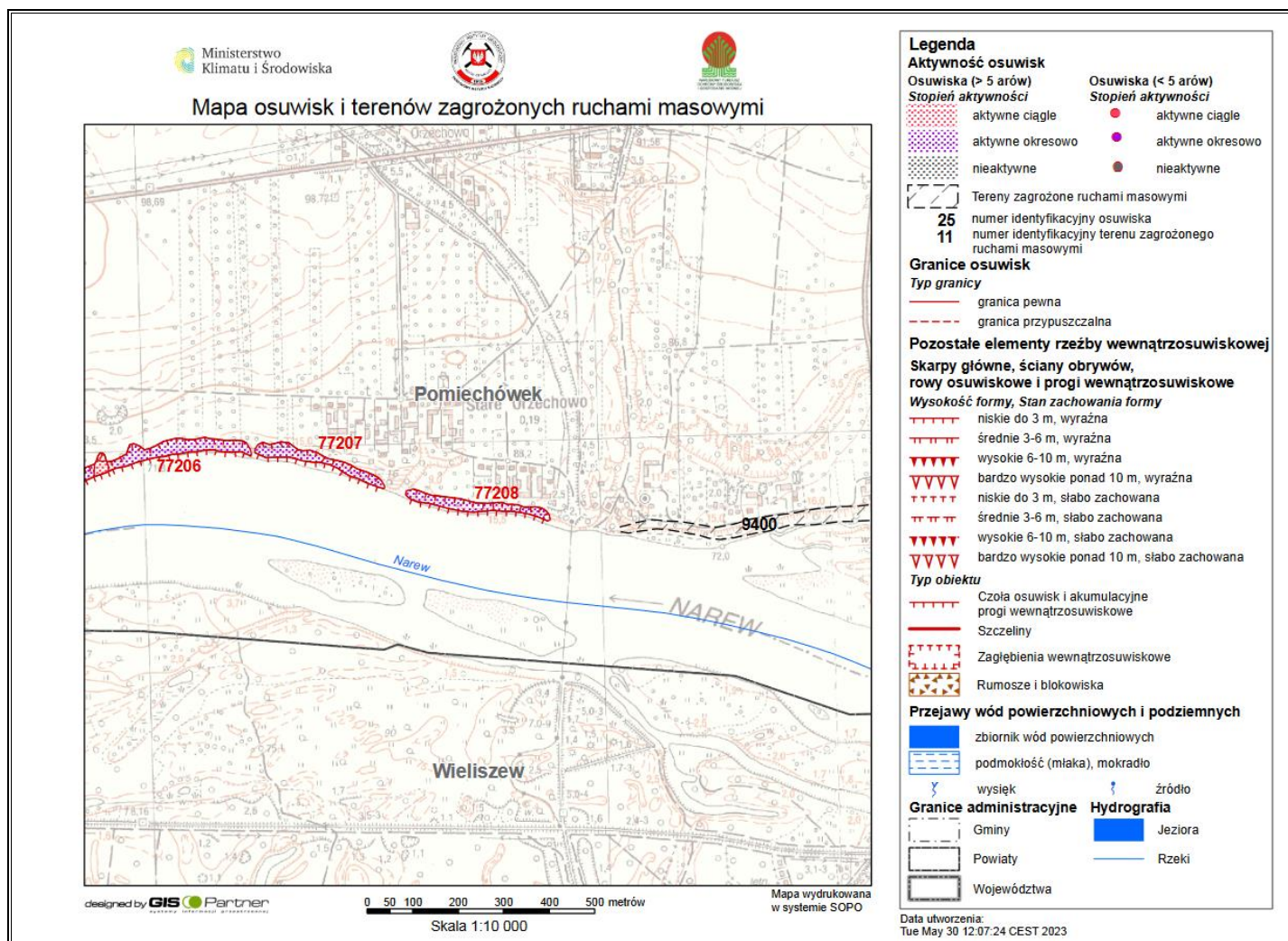

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny. System Osłony Przeciwosuwiskowej

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
— występowanie eksploatowanego okresowo złoża kopalin i aktualnego obszaru górniczego.	— występowanie osuwisk na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
— ochrona złóż niezagospodarowanych na potrzeby ich przyszłej eksploatacji, — rozwój nowych technologii poszukiwania i eksploatacji surowców mineralnych.	— niewystraczające środki finansowe na inwestycje z zakresu ochrony powierzchni ziemi, — nielegalna eksploatacja złóż.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gleby

W ogólnej powierzchni gminy Pomiechówek 55% zajmują użytki rolne, natomiast 32% grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia.

Gmina Pomiechówek charakteryzuje się glebami niskich klas bonitacji – największy udział mają gleby orne najslabsze i słabe. Gleby najslabsze to gleby V klasy bonitacyjnej, które zajmują ok. 50% powierzchni gminy. Kolejno 48% powierzchni to gleby orne średniej jakości – klasa IV, IVa i IVb. Gleby dobre (klasa IIIa) oraz średnio dobre (klasa IIIb) stanowią jedynie 2% powierzchni gruntów ornych gminy. Zlokalizowane są w niewielkich kompleksach na obszarach wysoczyznowych, w okolicach wsi Pomocnia, Błędowo i Kosewko.

Nasilające się wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, produkcyjno-usługowej i urbanizacyjnej na obszarze gminy Pomiechówek, mogą przyczynić się do niekorzystnych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te będą wówczas przejawiać się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzić do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb mogą wystąpić przede wszystkim:

- na terenach intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- na obszarach intensywnej melioracji gleb,
- w strefach budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- wzdłuż tras komunikacyjnych,
- na terenach eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych,
- na obszarach niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Konieczna jest zatem ochrona gleb wyższych klas bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Tereny o najwyższej przydatności rolniczej powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję

zdrowej żywności. Obszary charakteryzujące się słabszymi glebami, mało przydatnymi rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych, mogą być również przeznaczane pod rozwój funkcji rekreacyjnej lub ewentualnie innej, przy braku kolizji z otoczeniem.

Ochrona gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa obejmuje m.in.:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany, dostosowany do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze, występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

Badania monitoringowe gleb

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Na obszarze gminy Pomiechówek nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Na terenie gminy Pomiechówek nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
— brak prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej na środowisko na terenie gminy.	— na przeważającym obszarze występowanie gleb niskich klas bonitacyjnych, — brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — popularyzacja rolnictwa ekologicznego, — restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb, — rozwój sieci kanalizacyjnej.	— postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, — erozja wodna i wietrzna, — ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów, — ryzyko zanieczyszczeń gleb w przypadku niewłaściwej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zadań w kwestii ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczenie ich powstawania.

Na obszarze gminy Pomiechówek obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku przyjęty uchwałą nr XLIV/341/2023 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 6 marca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVII/128/2020 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Pomiechówek.

Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie analizowanej jednostki, głównie poprzez ustalenie, m.in.:

1. Wymagań w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości, uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego oraz mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
2. Rodzajów i minimalnej pojemności pojemników lub worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczenia tych

pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;

3. Częstotliwości i sposobów pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego;
4. Innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
5. Obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mając na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczaniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;
6. Wymagań dotyczących utrzymania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;
7. Obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania;
8. Wymagań dotyczących kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi oraz zwolnienia w całości właścicieli takich nieruchomości z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady;
9. Warunków uznania, że odpady komunalne są zbierane w sposób selektywny.

Na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady odbierane przez firmy posiadające wpis do rejestru działalności regulowanej z terenu gminy Pomiechówek wywożone były dotychczas do instalacji znajdujących się poza jej terenem.

Obecnie na terenie gminy zlokalizowany jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Nowym Modlinie.

Każdy właściciel nieruchomości zamieszkałej, położonej na terenie gminy Pomiechówek w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, może nieodpłatnie oddać niżej wymienione odpady:

- papier i tektura (w tym: odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury),
- tekstylia,
- metale, w tym odpady opakowaniowe z metali,
- tworzywa sztuczne, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych,
- szkło i odpady opakowaniowe ze szkła,
- opakowania wielomateriałowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki i chemikalia,

- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyte opony,
- bioodpady,
- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne,
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki,
- odpady niebezpieczne, w tym farby, kleje, rozpuszczalniki oraz opakowania po tych substancjach, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć,
- popiół z palenisk domowych.

Masę odpadów odebranych z obszaru gminy Pomiechówek w latach 2021-2022 przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 21. Odpady odebrane z obszaru gminy Pomiechówek w 2021 r.

Wyszczególnienie	Masa poszczególnych odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy [Mg]	Masa poszczególnych odpadów komunalnych zebranych z obszaru gminy w PSZOK [Mg]
Zmieszane odpady opakowaniowe	708,690	-
Opakowania ze szkła	175,100	-
Zużyte opony	9,900	-
Urządzenia zawierające freony	7,800	5,101
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składki	3,700	-
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	10,700	3,700
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny, „popiół”	41,860	-
Odpady ulegające biodegradacji	110,630	5,101
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 567,080	-
Odpady wielkogabarytowe	190,110	20,67
Opakowania z papieru i tektury	-	21,390
Opakowania z tworzyw sztucznych	-	0,950
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	-	156,350
Łącznie	2 825,57	213,262

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy Stanu Gospodarki Odpadami gminy Pomiechówek za 2021 rok

Tabela 22. Odpady odebrane z obszaru gminy Pomiechówek w 2022 r.

Wyszczególnienie	Masa poszczególnych odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy [Mg]	Masa poszczególnych odpadów komunalnych zebranych z obszaru gminy w PSZOK [Mg]
Zmieszane odpady opakowaniowe	714,310	-
Opakowania ze szkła	171,240	-
Zużyte opony	6,970	-
Urządzenia zawierające freony	6,380	2,902
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składki	5,150	-
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	8,670	6,150
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny, „popiół”	32,200	-
Odpady ulegające biodegradacji	171,520	98,668
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 556,180	-
Odpady wielkogabarytowe	133,335	5,800
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	-	107,625
Łącznie	2 804,955	221,145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Analizy Stanu Gospodarki Odpadami gminy Pomiechówek za 2022 rok

W 2022 r. ilość zebranych odpadów komunalnych w gminie Pomiechówek wynosiła 2 804,955 Mg i od 2021 r. zmniejszyła się o 20,615 Mg, tj. 0,73%, a w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zebrano 221,145 i od 2021 r. wartość ta zwiększyła się o 7,883 Mg. Przedstawiona sytuacja jest pozytywna, ponieważ zarówno mniejsza liczba wytwarzanych odpadów, jak i zwiększenie się masy odpadów selektywnie zebranych jest korzystna pod względem ochrony środowiska.

Osiągnięte przez Gminę Pomiechówek w 2021 roku poziomy:

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji – 18,89%,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 33,24%.

Osiągnięte przez Gminę Pomiechówek w 2022 roku poziomy:

- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji – 0,87%,

— recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papierów, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 29,65%.

W 2022 roku obowiązkowym poziomem przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wynosi 25%. Gmina Pomiechówek osiągnęła obowiązujący poziom recyklingowy.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Rada Gminy Pomiechówek w dniu 31 marca 2022 r. podjęła uchwałę nr XXXIII/276/2022 w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pomiechówek na lata 2022-2025”, który jest aktualizacją pierwotnego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pomiechówek na lata 2011-2014 (z uwzględnieniem perspektywy do 2032)” przyjętego uchwałą nr XIV/83/11 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 8 listopada 2011 r. Program ma na celu :

- wypełnienie obowiązku dotyczącego posiadania i wdrażania aktualnego Programu,
- doprowadzenie do całkowitego wyeliminowania wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy Pomiechówek w perspektywie czasowej do roku 2032.

Ponadto funkcjonowanie Programu otwiera drogę do starania się o dofinansowania działań związanych z demontażem, transportem i składowaniem (unieszkodliwieniem) wyrobów azbestowych, dzięki m.in. temu, że wraz z aktualną inwentaryzacją szacuje koszty poszczególnych etapów (lat) stopniowego usuwania wyrobów azbestowych.

Inwentaryzacja jako spis z natury została zrealizowana według wymogów nałożonych przez ustawę o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest oraz rozporządzenia branżowe.

Aktualnie całkowita ilość wyrobów/odpadów zawierających azbest znajdująca się na terenie gminy to ok. 2 294,33 Mg. Do obliczenia masy wyrobów azbestowych zastosowano przelicznik (1 m^2 płyty eternitowej waży 15 kg)²⁴.

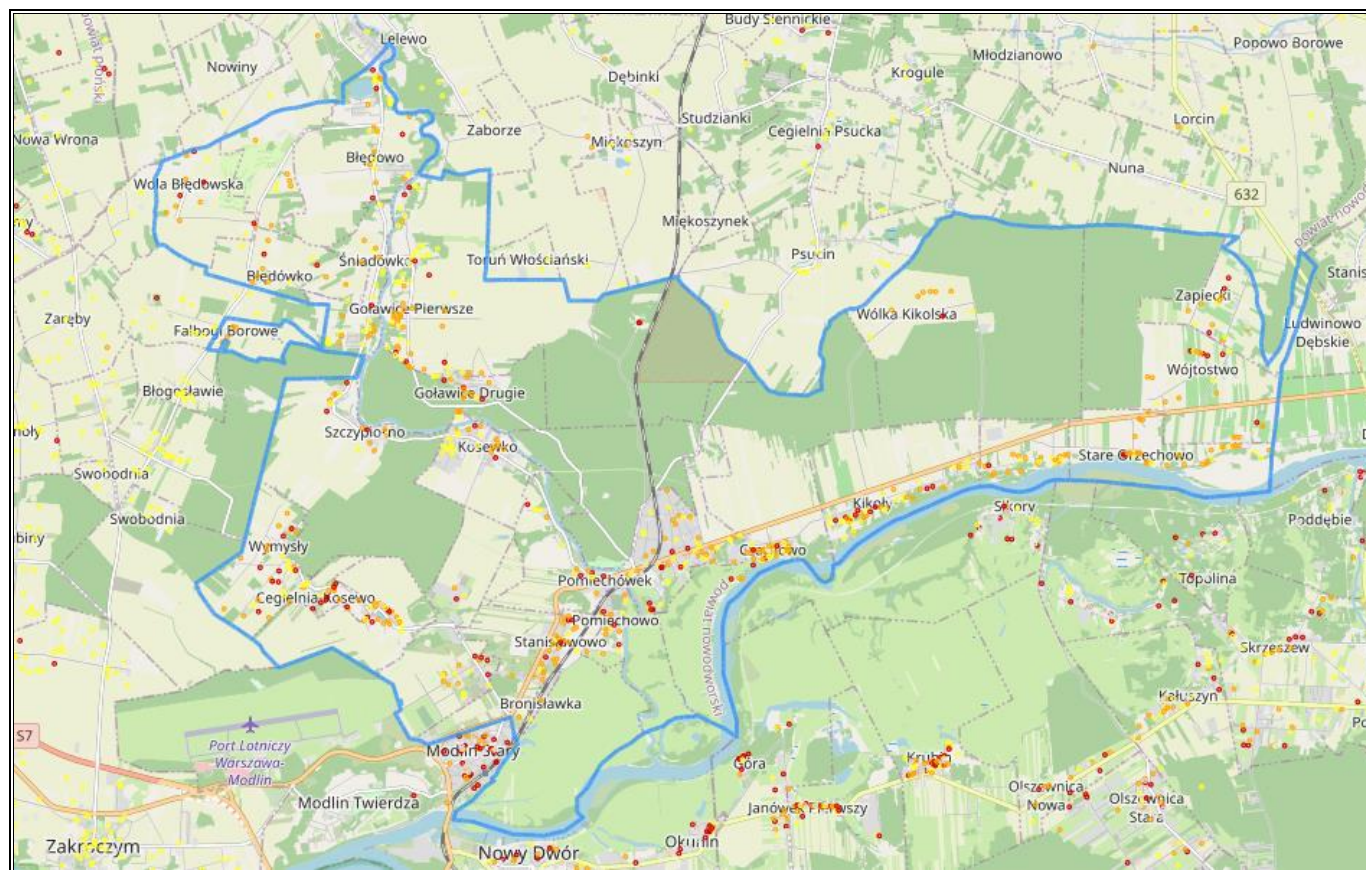
W latach 2016 - 2021 Gmina Pomiechówek w ramach pozyskanych środków z WFOŚiGW w Warszawie unieszkodliwiła łącznie 319,83 Mg wyrobów zawierających azbest.

W roku 2022 Gmina Pomiechówek pozyskała dofinansowanie z WFOŚiGW w Warszawie na demontaż i utylizację wyrobów zawierających azbest. Z gospodarstw zostały usunięte wyroby azbestowe w ilości 49,94 Mg.

Na rysunku poniżej przedstawiono lokalizację wyrobów azbestowych rozmieszczonych na terenie gminy Pomiechówek wraz z pilnością ich usunięcia.

²⁴ Dane Urzędu Gminy Pomiechówek.

Rysunek 20. Lokalizacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Pomiechówek wraz z pilnością ich usunięcia

Legenda:

- Usunięte
- I stopień
- II stopień
- III stopień

Źródło: Baza Azbestowa, <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
— PSZOK na terenie gminy, — gminny „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Pomiechówek na lata 2022-2025”, — osiągnięte poziomy recyklingowe, — redukcja masy produkowanych odpadów komunalnych oraz wzrost selektywnie zebranych odpadów.	— niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
— ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, — zwiększenie stopnia odzysku materiałów ze strumienia odpadów komunalnych.	— rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami, — powstawanie tzw. „dzikich” wysypisk.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

Tereny leśne gminy Pomiechówek zarządzane są przez Nadleśnictwo Jabłonna. Dominującymi siedliskami leśnymi są: las mieszany świeży i las świeży. Struktura drzewostanów lasów mieszanych świeżych wynosi: sosna – 50%, dąb – 40%, modrzew i inne gatunki – 10%, zaś dla lasu świeżego: dąb – 80%, modrzew i inne gatunki – 20%.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Pomiechówek wg danych GUS na koniec 2021 r. wynosiła 3 247,33 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wynosiła 30,8%, co jest wartością wyższą od średniej wartości dla województwa mazowieckiego (23,4%) i kraju (29,6%). Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane na temat lasów na terenie gminy Pomiechówek.

Tabela 24. Lasy na terenie gminy Pomiechówek w roku 2021²⁵

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2021
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	3 247,33
Lesistość w %	%	30,8
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	3 051,33
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	3 051,13
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	3 050,67

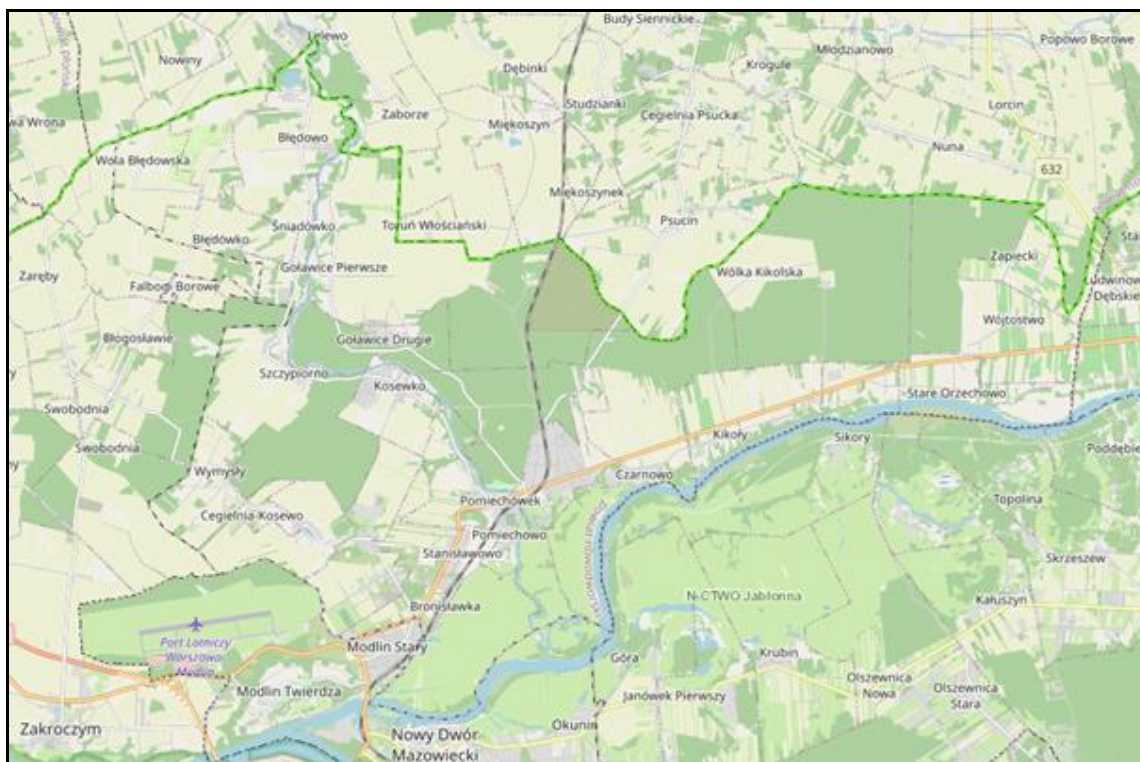
²⁵ W momencie sporządzania raportu dane za rok 2022 nie były jeszcze dostępne.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2021
Grunty leśne prywatne	ha	196,00
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	3 164,61
Lasy publiczne ogółem	ha	2 968,61
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	2 968,41
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 967,95
Lasy prywatne ogółem	ha	196,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/star>

Na rysunku poniżej zaprezentowano mapę obszarów leśnych w gminie Pomiechówek.

Rysunek 21. Mapa obszarów leśnych w gminie Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Na terenie Nadleśnictwa Jabłonna występują następujące zwierzęta: łosie, sarny, dziki, borsuki, lisy, jenoty, kuny tumak i kamionka, tchórze, piżmaki, zające, norki, wydry, bobry oraz ptactwo: kaczki, gęsi, bażanty, kuropatwy, gołębie grzywacze, słonki, łyski.

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki

ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy znajdują się:

- rezerwat przyrody Pomiechówek,
- rezerwat przyrody Dolina Wkry,
- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar natura 2000 Dolina Wkry,
- Obszar natura 2000 Forty Modlińskie,
- Obszar Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej,
- pomniki przyrody.

Rezerwat przyrody Pomiechówek – zajmuje powierzchnię 18,86 ha, został uznany za rezerwat na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Na terenie obszaru występuje duża różnorodność drzew (w tym brzoza brodawkowata, topola osika) i krzewów (kruszyna, leszczyna, grab dereń, trzmielina). Pojawiają się również drzewa pomnikowe, nawet dwustuletnie sosny i dęby. W runie leśnym występują miodownik melisowaty, czerniec gronkowy i gnieźnik leśny. Rezerwat jest ostoją się: bociana czarnego, puszczyka, dzików, saren, łosi, borsuków oraz lisów.²⁶ W akcie prawnym nie określono charakterystyki rezerwatu przyrody.

Na obszarze Rezerwatu przyrody Pomiechówek obowiązują zadania ochronne, które zostały ustanowione zarządzeniem nr 18 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r.

Rezerwat przyrody Dolina Wkry – zajmuje powierzchnię 24,37 ha, został utworzony na podstawie zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. W skład rezerwatu wchodzi obszar lasu oraz odcinek rzeki Wkry. Na terenie obszaru występują dwa rodzaje cennych siedlisk: lasy łęgowe oraz grąd środkowoeuropejski. Występują tu fragmenty 65-85-letnich drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka oraz takie gatunki zwierząt, jak bóbr oraz wydra.²⁷

Na obszarze Rezerwatu przyrody Dolina Wkry obowiązuje plan ochrony, który został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia

²⁶ <https://mazowsze.szlaki.pttk.pl/444-pttk-mazowsze-rezerwat-pomiechówek>

²⁷ <https://www.kajaki-wkra.com/rezerwat-dolina-wkry/>

29 września 2016 r., a następnie zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r.

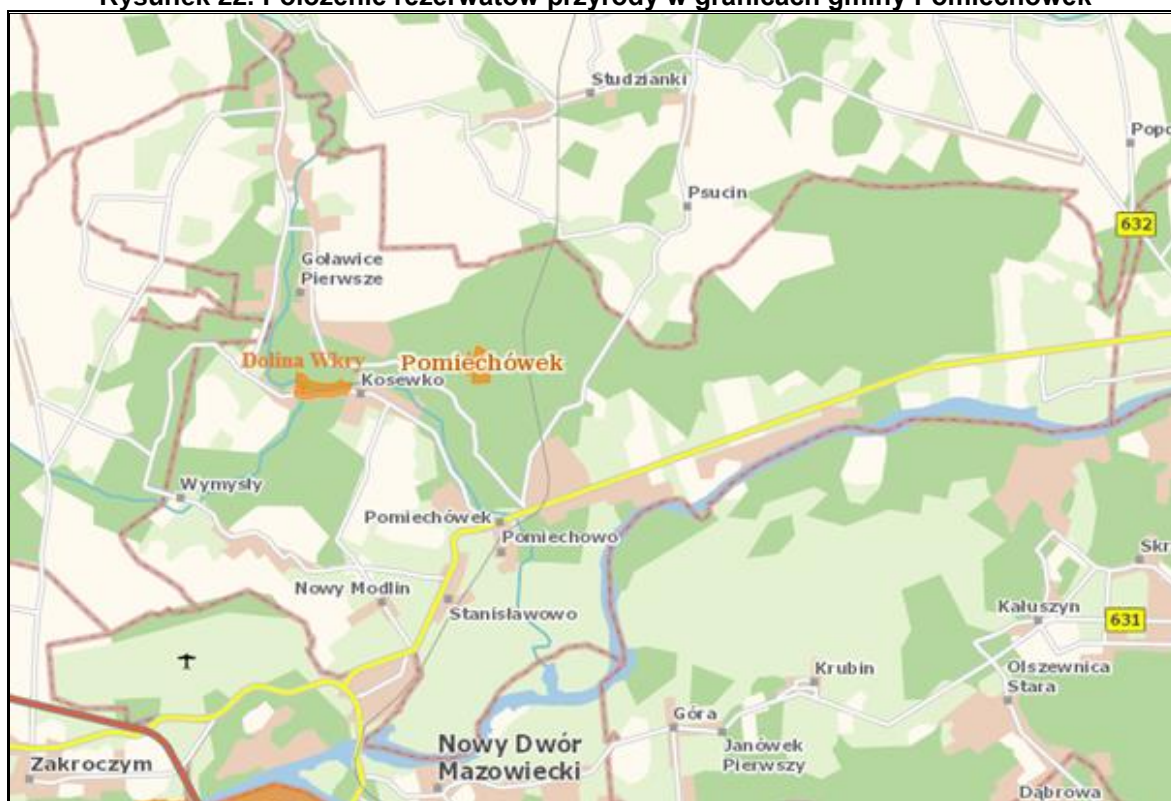
Tabela 25. Charakterystyka rezerwatu przyrody Dolina Wkry

Rezerwat przyrody Dolina Wkry	
Rodzaj rezerwatu	Rezerwat krajobrazowy
Typ rezerwatu	Rezerwat krajobrazów
Podtyp rezerwatu	Rezerwat krajobrazów naturalnych
Typ ekosystemu	Rezerwat różnych ekosystemów
Podtyp ekosystemu	Rezerwat lasów i wód

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Na terenie rezerwatów obowiązują zakazy zgodne z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rysunek 22. Położenie rezerwatów przyrody w granicach gminy Pomiechówek

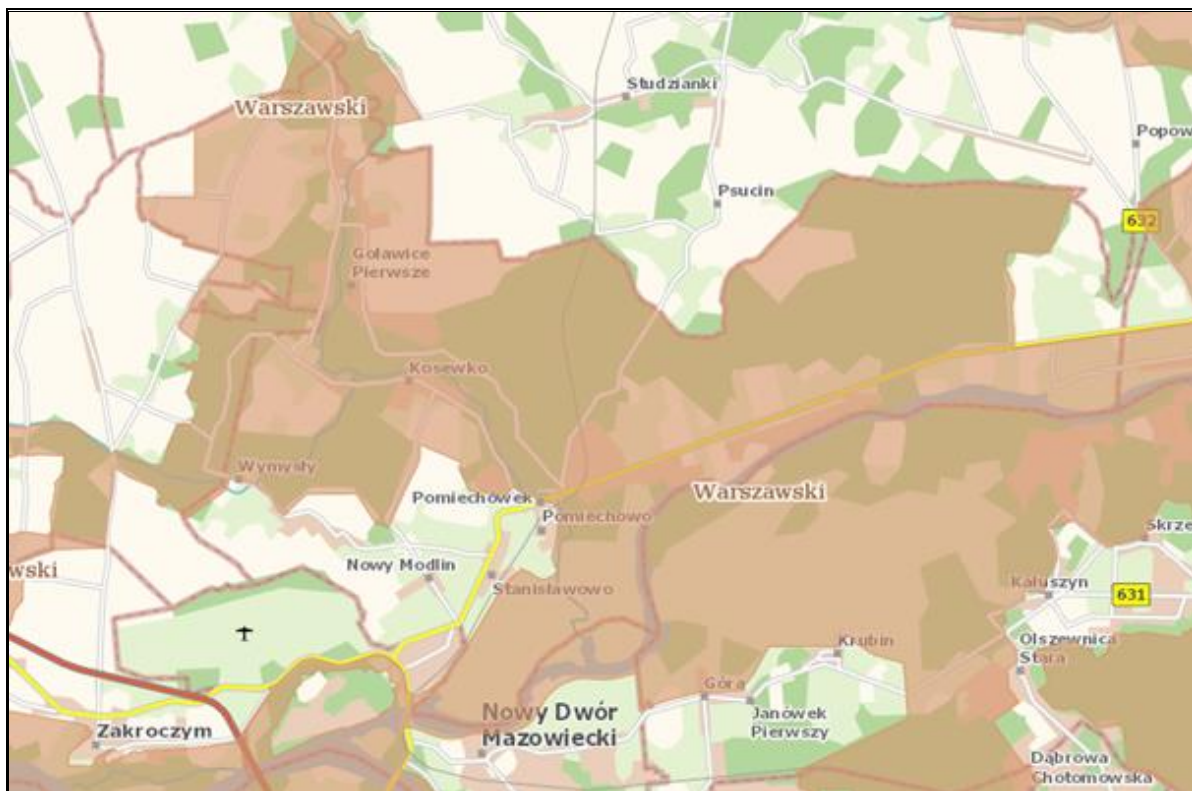
Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis; <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu – zajmuje powierzchnię 148 409,10 ha, został utworzony na podstawie rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu pełni ważną funkcję korytarza ekologicznego, który umożliwia migrację roślin, zwierząt czy grzybów. Obszar ten obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, duże zróżnicowanie siedlisk oraz

gatunków roślin i zwierząt. Do najcenniejszych obszarów należy zaliczyć doliny rzeczne Wisły, Świdry czy Mieni, a także rozległe kompleksy leśne.²⁸

Na terenie obszaru chronionego krajobrazu obowiązują zakazy zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rysunek 23. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu w granicach gminy Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis; <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Obszar natura 2000 Dolina Wkry – (dyrektywa siedliskowa), (PLH140005), obszar zajmuje powierzchnię 24,70 ha, został utworzony na podstawie decyzji komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny C(2007)5043 (2008/25/WE). Na terenie obszaru znajdują się dwa rodzaje cennych siedlisk: lasy łęgowe oraz grąd środkowoeuropejski, a także fragmenty drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. Ważne gatunki zwierząt występujące na tym terenie to między innymi bóbr europejski oraz wydra.²⁹

Obszar Natura 2000 Forty Modlińskie – (dyrektywa siedliskowa), (PLH140020), obszar zajmuje powierzchnię 176,49 ha, został utworzony na podstawie decyzji komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany

²⁸ <http://warszawa.rdos.gov.pl/warszawski-obszar-chronionego-krajobrazu>

²⁹ http://ine.eko.org.pl/index_areas.php?rek=152

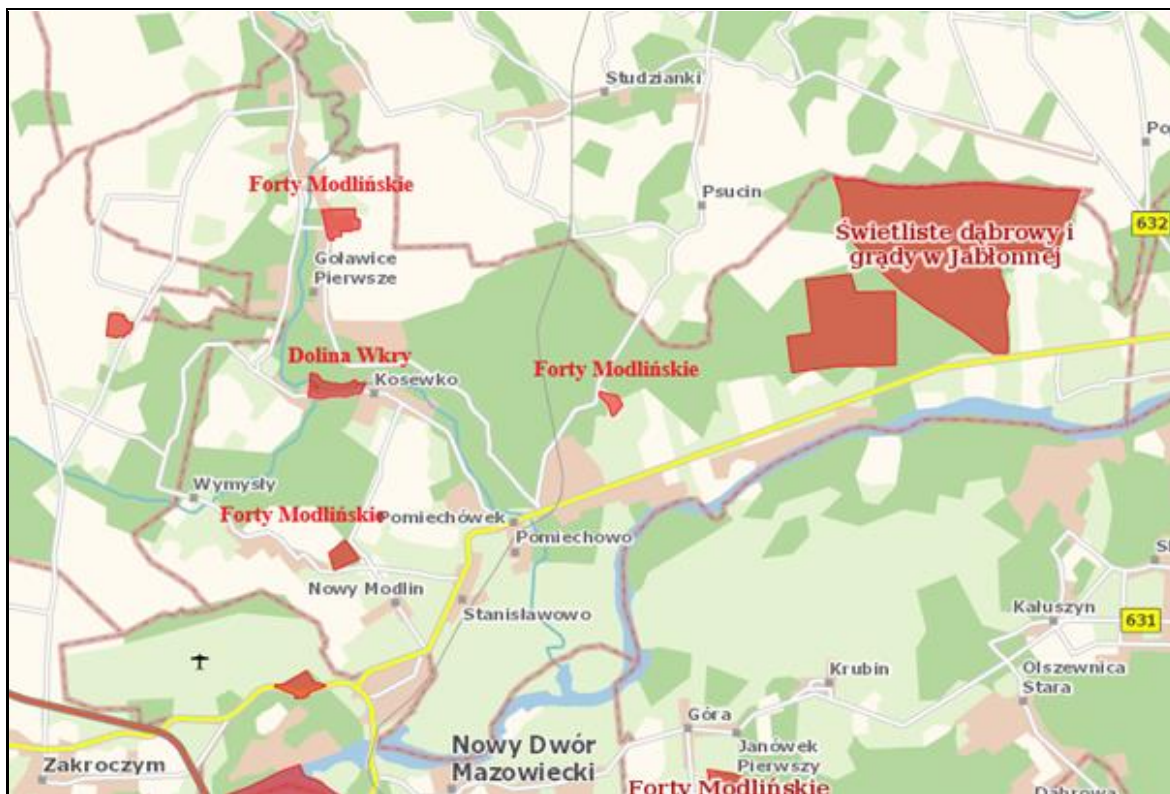
wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008)8039) (2009/93/WE). Tworzą go obiekty wchodzące w skład wewnętrznego i zewnętrznego pierścienia fortecznego otaczającego twierdzę Modlin, które stanowią ważne miejsca zimowania lub rozrodu nietoperzy. Na terenie obszaru występują gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: mopek oraz nocek duży. Ponadto można tu spotkać inne krajowe gatunki nietoperzy, między innymi: nocek, nocek rudy, gacek brunatny.³⁰ Dla obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 ustanowiony został plan zadań ochronnych zarządzeniem nr 29 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 grudnia 2013 r.

Obszar Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej – (dyrektywa siedliskowa), (PLH140045), obszar zajmuje powierzchnię 1 816,03 ha, został utworzony na podstawie decyzji komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Obszar ten prawie w całości pokryty jest lasami, głównie liściastymi i mieszanymi, rzadziej iglastymi. Zbiorowiska leśne występują na podłożu morenowym. Obszar obejmuje dobrze oraz średnio wykształcone zbiorowiska grądów i świetlistych dąbrów. Ważnym gatunkiem zwierząt występujących na tym terenie jest traszka grzebieniasta. Głównym zagrożeniem jest gospodarka leśna oraz zanikanie świetlistej dąbrowy.³¹

³⁰ Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla wspólnoty Natura2000 Forty Modlińskie PLH140020 w województwie mazowieckim

³¹ http://ine.eko.org.pl/index_areas.php?rek=1106

Rysunek 24. Położenie obszarów Natura 2000 w granicach gminy Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis; <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Pomniki przyrody

Kolejną z form ochrony przyrody występującą w granicach gminy Pomiechówek są **pomniki przyrody**. Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, np. okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe czy jaskinie.

Na obszarze gminy Pomiechówek znajduje się 14 pomników przyrody, co przedstawiono w poniższej tabeli³².

³² http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/U73/2009/124/3632.pdf#zoom=90

Tabela 26. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy Pomiechówek

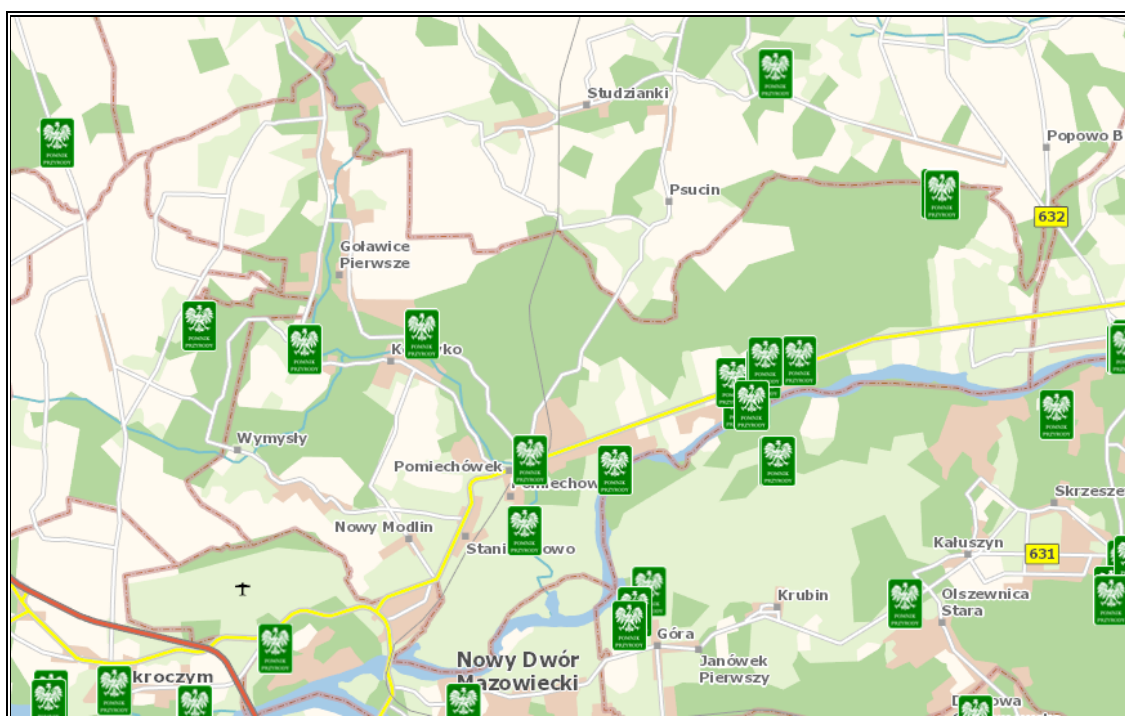
Miejscowość	Rodzaj tworzywa	Gatunek	Data utworzenia
Czarnowo-Borek	drzewo	Topola czarna – <i>Populus nigra</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Topola biała – <i>Populus alba</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kikoły	drzewo	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Pomiechowo	drzewo	Topola biała – <i>Populus alba</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Pomiechówek	drzewo	Sosna pospolita – <i>Pinus silvestris</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Szczypiorno	drzewo	Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kolonia	drzewo	Dąb bezszypułkowy – <i>Quercus sessilis</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego

Miejscowość	Rodzaj twor	Gatunek	Data utworzenia
Kolonia	drzewo	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego
Kosewko	głaz narzutowy	-	Rozporządzenie nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu nowodworskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/U73/2009/124/3632.pdf#zoom=90

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rysunek 25. Położenie pomników przyrody w granicach gminy Pomiechówek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis; <http://geoserwis.gdos.gov.pl/>

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Według Mapy korytarzy ekologicznych 2005 przez terytorium gminy Pomiechówek przebiegają korytarze ekologiczne: Puszcza Biała (KPnC-1) oraz Dolina Wisły-Kampinoski PN (KPnC-4)³³. Natomiast według Mapy korytarzy ekologicznych 2012 przez terytorium gminy Pomiechówek

³³ <http://mapa.korytarze.pl/>

przebiegają korytarze ekologiczne: Dolina Wkry (KPnC-6) oraz Dolina Dolnego Bugu (GKPnC- 4)³⁴. Korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowych korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
— walory przyrodniczo-krajobrazowe, — występowanie różnych form ochrony przyrody, — występowanie korytarzy ekologicznych.	— podatność zasobów przyrody na zanieczyszczenie środowiska.
Szanse	Zagrożenia
— programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody, — dostępność środków pomocowych i funduszy UE na czynną ochronę gatunków oraz siedlisk oraz na inwestycje w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody.	— postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne, — ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz o dużym ryzyku

³⁴ J.W.

wystąpienia awarii (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na obszarze gminy Pomiechówek nie funkcjonują takie zakłady.

Zagrożenie dla mieszkańców i środowiska naturalnego gminy stanowić może także transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Występowanie w granicach administracyjnych gminy ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał jej rozwoju, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na obszarze gminy skupiony jest na drodze krajowej nr 62.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

Na terenie gminy Pomiechówek w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego, które zostało powołane przez wójta gminy jako struktura organizacyjna odpowiedzialna za proces przygotowania i kierowania działaniami prowadzonymi w celu zapobieżenia skutkom klęsk żywiołowych oraz ich usunięcia na obszarze gminy Pomiechówek.

Działania Gminnego Centrum Zarządzania Kryzysowego dotyczą harmonijnego współdziałania wszystkich jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej działających na obszarze gminy w celu zapobiegania zagrożenia życia, zdrowia lub mienia wynikających ze stanów kryzysowych będących następstwem działania sił przyrody, katastrof i wypadków wynikających z działalności człowieka oraz zdarzeń naruszających bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
— funkcjonujące na terenie gminy Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego, — brak zakładów przemysłowych o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	— gazociąg na terenie gminy (ryzyko awarii), — transport drogowy ładunków niebezpieczny (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
— edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie gminy, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach.	— zdarzenia losowe w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości

występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku. Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu.

Prowadzenie działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu przez samorządy lokalne zależy od działań podejmowanych w skali międzynarodowej, które następnie wytyczają kierunki zmian w zakresie prawa krajowego oraz miejscowego. Gmina może również inicjować i wprowadzać własne rozwiązania.

Gminy posiadają uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą obowiązujących przepisów. Podstawą podejmowania działań proekologicznych w gminach są przepisy m.in.:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Poza obowiązkowymi działaniami wynikającymi z przepisów prawa, gminy mogą wprowadzać dodatkowe inicjatywy. Wśród przykładowych działań mających pozytywny wpływ na środowisko można wskazać:

- angażowanie mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie działań edukacyjnych na terenie gminy – organizacja warsztatów oraz konkursów o tematyce proekologicznej,
- wyodrębnienie w budżecie gminy środków finansowych na realizację projektów klimatyczno-środowiskowych,
- prowadzenie mobilnych punktów odbioru odpadów, np. elektroodpadów,
- prowadzenie bezpłatnych punktów doradztwa energetycznego,
- wykorzystywanie energii odnawialnej do zasilania infrastruktury gminnej,
- ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków gminnych, modernizację lub wymianę indywidualnych źródeł ciepła,
- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzanie zielonej infrastruktury w mieście (np. zielone dachy, ogrody deszczowe),

- stworzenie systemu ostrzegania i informowania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu.

W celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwdziałania suszy należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Istotna jest także systematyczna konserwacja rowów melioracyjnych oraz działania z zakresu małej retencji obejmujące np. budowę niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów, ale również zadrzewianie.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację oraz adaptację do zmian klimatu i ograniczenie negatywnych skutków tych zmian.

3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska, oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określone w art. 86 Konstytucji RP.

W szkołach na terenie gminy Pomiechówek przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacji odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto, na stronach internetowych zamieszczane są informacje w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- kontynuacja konkursów i organizowanie warsztatów edukacyjnych w szkołach w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców,
- kontynuacja akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych na terenie gminy i organizowanie zajęć plenerowych dla dzieci i młodzieży w celu ochrony zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, odnawialnych źródeł energii oraz walki ze smogiem podczas imprez plenerowych,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r.

Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2057), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków, którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie gminy potencjalne zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2023 poz. 824) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie mazowieckim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie mazowieckim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Pomiechówek, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Pomiechówek. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Tabela 29. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) [tony równoważnika CO ₂ /rok] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	0	881,29	Zmniejszenie emisji CO ₂	Uruchomienie transportu publicznego zeroemisyjnego	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych
		Liczba zbudowanych ścieżek rowerowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	5 ³⁵	>5	Zmniejszenie emisji CO ₂	Budowa sieci ścieżek rowerowych jako alternatywy dla transportu samochodowego	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych; Brak decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
		Liczba zbudowanych parkingów P+R [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Budowa parkingów P+R przy stacji PKP	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Zwiększenie efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, pozostających w zasobach gminy wraz z montażem OZE	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych
		Liczba wymienionych opraw oświetleniowych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Zwiększenie efektywności energetycznej	Wymiana oświetlenia ulicznego na LED	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych

³⁵ <https://www.pomiechówek.pl/turystyka/szlaki/szlaki-rowerowe>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba zbudowanych biogazowni [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		1	Zmniejszenie emisji CO ₂	Budowa biogazowni na terenie Specjalnej Strefy Inwestycyjnej POMINVEST	Gmina Pomiechówek	Brak pozyskania funduszy zewnętrznych; Brak decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość przebudowanych dróg [km] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		26	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Przebudowa dróg gminnych	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	MINIMALIZACJA SZKODLIWYCH WPŁYWÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	Ilość przeprowadzonych postępowań [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		według potrzeb	Ograniczenie pól elektromagnetycznych	Prowadzenie postępowań w sprawach oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina Pomiechówek	Brak regularnego prowadzenia postępowań
		Liczba opracowanych/zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		według potrzeb		Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Liczba uwzględnionych map ryzyka powodziowego/map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		według potrzeb	Zmniejszenie zagrożenia i ryzyka powodziowego	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Gmina Pomiechówek	Nagłe nieprzewidziane zdarzenia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba zbudowanych ujęć wodnych [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		1	Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę	Budowa nowego ujęcia wody na terenie istniejącej hydroforni w m. Goławice Pierwsze - rozwiązanie problemów sanitacji i zwodociągowania miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
		Długość planowanej sieci kanalizacyjnej [m] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		1 200		Przebudowa kanalizacji na terenie m. Nowy Modlin – Rozwiązanie problemów sanitacji i zwodociągowania miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
		Liczba przebudowanych i doposażonych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	0	1		Przebudowa oraz zakup i wymiana wyposażenia oczyszczalni ścieków w Pomiechówku – rozwiązanie problemów sanitacji miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
		Liczba przebudowanych SUW [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	0	1		Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w m. Kosewo	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
		Długość planowanej sieci wodociągowej [m] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		220		Budowa sieci wodociągowej w m. Kosewko	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Długość planowanej sieci kanalizacyjnej [m] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	0	370		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej w m. Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
		Liczba zbudowanych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	0	1		Budowa oczyszczalni ścieków w Nowym Modlinie	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy zewnętrznych
ZASOBY GEOLOGICZNE	OCHRONA ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych	Kontrola niekoncesjonowanej eksploatacji surowców mineralnych	Gmina Pomiechówek	Brak regularnych kontroli
GLEBY	OCHRONA GLEB PRZED DEGRADACJĄ	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina Pomiechówek	Brak regularnych kontroli
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMY GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Zmniejszenie liczby odpadów [Mg] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek	2 294,33	0	Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów	Realizacja Programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Pomiechówek	Brak współpracy ze strony mieszkańców
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Ilość nasadzeń [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących	Nasadzenia roślinności	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba doposażonych OSP [szt.] Źródło: Urząd Gminy Pomiechówek		wzrost wartości	Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina Pomiechówek	Brak funduszy

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Uruchomienie transportu publicznego zeroemisyjnego	Gmina Pomiechówek	10 000 000,00	.	.	.	.	.	.	.	10 000 000,00	Środki własne; Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
	Budowa sieci ścieżek rowerowych jako alternatywy dla transportu samochodowego	Gmina Pomiechówek	24 000 000,00	.	.	.	.	.	.	.	24 000 000,00	RPO 2014-2020
	Budowa parkingów P+R przy stacji PKP	Gmina Pomiechówek	3 000 000,00	.	.	.	.	.	.	.	3 000 000,00	RPO 2014-2020
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, pozostających w zasobach gminy, wraz z montażem OZE	Gmina Pomiechówek	.	4 000 000,00	.	.	.	.	.	.	4 000 000,00	RPO 2014-2020 i RPO 2021-2027
	Wymiana oświetlenia ulicznego na LED	Gmina Pomiechówek	300 000,00	.	.	.	.	.	.	.	300 000,00	WFOŚiGW
	Budowa biogazowni na terenie Specjalnej Strefy Inwestycyjnej POMINVEST	Gmina Pomiechówek	.	1 500 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	10 000 000,00	.	.	.	21 500 000,00	RPO 2021-2027

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Przebudowa dróg gminnych	Gmina Pomiechówek	3 000 000,00	3 887 358,86	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00	9 887 358,86	środki własne; Polski Ład
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie postępowań w sprawach oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	środki własne
	Opracowanie i aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem ochrony przed polami magnetycznymi	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	środki własne
GOSPODAROWANIE WODAMI	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	środki własne
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Budowa nowego ujęcia wody na terenie istniejącej hydroforni w m. Goławice Pierwsze - rozwiązanie problemów sanitacji i zwodociągowania miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	500 000,00	,	,	,	,	,	,	,	500 000,00	Środki własne; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
	Przebudowa kanalizacji na terenie m. Nowy Modlin – Rozwiązanie problemów sanitacji i zwodociągowania miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	200 000,00	1 000 000,00	,	,	,	,	,	,	1 200 000,00	Środki własne; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
	Przebudowa oraz zakup i wymiana wyposażenia oczyszczalni ścieków w Pomiechówku – rozwiązanie problemów sanitacji miejscowości na terenie Gminy Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	3 000 000,00	1 000 000,00	.	.	.	.	.	.	4 000 000,00	Środki własne; Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
	Przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w m. Kosewo	Gmina Pomiechówek	6 778 530,00	.	.	.	.	.	.	.	6 778 530,00	Środki własne; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Budowa sieci wodociągowej w m. Kosewko	Gmina Pomiechówek	244 770,00	.	.	.	.	.	.	.	244 770,00	Środki własne; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej w m. Pomiechówek	Gmina Pomiechówek	429 270,00	.	.	.	.	.	.	.	429 270,00	Środki własne; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
	Budowa oczyszczalni ścieków w Nowym Modlinie	Gmina Pomiechówek	.	500 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00	.	.	.	21 500 000,00	Środki własne; NFOŚiGW
ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola niekoncesjonowanej eksploatacji surowców mineralnych	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	Środki własne

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb ściekami komunalnymi	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	Środki własne
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Realizacja Programu usuwania z budynków pokryć dachowych i ściennych zawierających azbest	Gmina Pomiechówek	51 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	401 000,00	Środki własne; WFOŚiGW
ZASOBY PRZYRODNICZE	Nasadzenia roślinności	Gmina Pomiechówek	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	1 600 000,00	Środki własne
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Wyposażenie jednostek straży pożarnej (OSP)	Gmina Pomiechówek	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00	320 000,00	Środki własne

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalin	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Instrumenty realizacji programu

Realizacja zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego w polskim porządku prawnym opiera się na bogatym zasobie aktów prawnych regulujących tę materię, wśród których kluczowymi są: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze oraz prawo budowlane.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o instrumenty, które można podzielić na prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

Do instrumentów prawnych zalicza się przede wszystkim wydawane decyzje i pozwolenia. Do kompetencji wójta należy m.in. wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego czy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego Programu mogą wymagać również uzyskania innych decyzji lub pozwoleń, np. pozwolenia na budowę, które wydaje starosta czy pozwolenia wodnoprawnego, które w zależności od rodzaju inwestycji wydaje: dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich lub minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Do instrumentów finansowych, poza opłatami i administracyjnymi karami pieniężnymi, należy zaliczyć środki finansowe na realizację poszczególnych działań określonych w Programie. Planowane działania będą wdrażane z wykorzystaniem środków własnych gminy (w ramach budżetu Gminy Pomiechówek), ale również w oparciu o środki zewnętrzne, w tym dotacje i pożyczki z funduszy krajowych, europejskich czy norweskich. Część zadań będzie realizowana przez jednostki organizacyjne Gminy w ramach ich budżetów, ale także przez indywidualnych mieszkańców. Ponadto w Programie uwzględnione zostały zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne, które będą pokrywać koszty zadań zgodnie z planem swoich budżetów.

Najważniejszym instrumentem społecznym realizacji Programu jest edukacja ekologiczna, w tym organizowanie konkursów, warsztatów czy kampanii informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców. Innym instrumentem społecznym są również postępowania prowadzone z udziałem społeczeństwa oraz konsultacje społeczne, w ramach których można zgłaszać uwagi i sugestie do projektów dokumentów strategicznych i programów, jak również planowanych inwestycji.

Do kolejnych instrumentów – strukturalnych zalicza się strategie i programy realizowane na szczeblu gminnym, w ramach których określone są kierunki działań z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie

Dla każdego z zaplanowanych zadań określono podmiot odpowiedzialny za jego realizację. Poza działaniami bezpośrednio realizowanymi przez Gminę Pomiechówek, uwzględniono zadania jej jednostek organizacyjnych. W Programie określone zostały również zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne.

Z punktu widzenia realizacji poszczególnych zadań we wdrażaniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 udział będą brały:

- podmioty odpowiedzialne za realizację planowanych w ramach Programu zadań (Gmina Pomiechówek),
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań monitorowanych (GIOŚ, WIOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, RDOŚ i Powiatowa Państwowa Straż Pożarna).

Ponadto do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie wdrażania Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media (w zakresie informowania i promocji działań prośrodowiskowych),
- szkoły (w zakresie edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe (współudział w realizacji zadań i kształtowania postaw ekologicznych).

Bezpośrednio organem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu jest Wójt Gminy Pomiechówek.

5.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady gminy, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” powinien zostać przygotowany z lat 2023-2024 następny z lat 2025-2026, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Po sporządzeniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030, Wójt Gminy Pomiechówek przedstawi efekty podjętych działań Radzie Gminy Pomiechówek, a następnie przekaże do informacji raport Zarządowi Powiatu Nowodworskiego.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Tabela 32. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Wartość docelowa	Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa		
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI34) [tony równoważnika CO ₂ /rok]	881,29	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
		Liczba zbudowanych ścieżek rowerowych [szt.]	>5	
		Liczba zbudowanych parkingów P+R [szt.]	1	
		Liczba zmodernizowanych budynków [szt.]	wzrost wartości	
		Liczba wymienionych opraw oświetleniowych [szt.]	wzrost wartości	
		Liczba zbudowanych biogazowni [szt.]	1	
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Długość przebudowanych dróg [km]	26	Wyniki przeprowadzonych badań hałasu
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	MINIMALIZACJA SZKODLIWYCH WPŁYWÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	Ilość przeprowadzonych postępowań [szt.]	według potrzeb	Wyniki przeprowadzonych badań pól elektromagnetycznych
		Liczba opracowanych/zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego [szt.]	według potrzeb	
GOSPODAROWANIE WODAMI	OSIĄGNIĘCIE LUB UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD	Liczba uwzględnionych map ryzyka powodziowego/map zagrożenia powodziowego oraz terenów zagrożonych podtopieniami [szt.]	według potrzeb	Wyniki badanych JCWP i JCWPd
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba zbudowanych ujęć wodnych [szt.]	1	Stopień podłączenia do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej gospodarstw domowych na terenie gminy
		Długość planowanej sieci kanalizacyjnej [m]	1 200	
		Liczba przebudowanych i doposażonych oczyszczalni ścieków [szt.]	1	
		Liczba przebudowanych SUW [szt.]	1	
		Długość planowanej sieci wodociągowej [m]	220	
		Długość planowanej sieci kanalizacyjnej [m]	370	
		Liczba zbudowanych oczyszczalni ścieków [szt.]	1	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Wartość docelowa	Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa		
ZASOBY GEOLOGICZNE	OCHRONA ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]	wzrost wartości	Zmniejszenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych
GLEBY	OCHRONA GLEB PRZED DEGRADACJĄ	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.]	wzrost wartości	Wyniki przeprowadzonych badań gleb
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Zmniejszenie liczby odpadów [Mg]	0	Ilość wyrobów azbestowych na terenie gminy
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Ilość nasadzeń [szt.]	wzrost wartości	Powierzchnia obszarów leśnych oraz obszarów zielonych na terenie gminy
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba doposażonych OSP [szt.]	wzrost wartości	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W niniejszej tabeli została opisana zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przedstawiono akty prawne przyjmujące dane dokumenty czy programy, wyznaczone w nich kierunki działań/ działania odnoszące się do ochrony środowiska oraz wykazana została zgodność Programu ochrony środowiska dla Gminy Pomiechówek z tymi dokumentami/programami poprzez przedstawienie celów środowiskowych/ kierunków działań, które są spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym, czy programie.

Tabela 33. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)	Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw.SPA2020 w dniu 29.10.2013 r.	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: — Kierunek działań 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu; — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu; Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczenia ich wpływu	
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód; — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej; Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym; Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych;	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu; — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji; Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska; — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.	Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r.)	Cel: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego, Cel: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej; Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	Cel szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	Komunikat Ministra Środowiska z dnia 17 września 2015 r. w sprawie Krajowego Programu Ochrony Powietrza	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	Cele: — rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; — budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych;	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele: — niepogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, — spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), — zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania	Priorytetem IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych JCW oraz dla obszarów chronionych. Zestaw działań IIaPGW zawiera również działania zmierzające do utrzymania dobrego stanu w tych JCW, które stan ten osiągnęły.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	Cele: — zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, — obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, — poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy	Cele szczegółowe: — skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, — zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy, — edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy, — formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.	Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze	Uchwała nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r.	Celem głównym dokumentu jest: Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałe i zrównoważone przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska. W Strategii wyznaczono następujące obszary działań i cele rozwojowe: — Dostępność:	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		– Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego. — Środowisko i energetyka: – Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody.	Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.	Dokument określa cele i kierunki rozwoju regionu, wskazuje szczegółowe zasady organizacji przestrzennej województwa oraz formułuje kierunki polityki przestrzennej. Stanowi element systemu planowania przestrzennego i pełni w nim funkcję koordynacyjną między planowaniem krajowym, a planowaniem lokalnym. W Planie zagospodarowania przestrzennego określone zostały działania w zakresie kształtowania systemu ochrony przyrody oraz infrastruktury energetycznej na obszarze województwa mazowieckiego.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego do 2030 roku	Uchwała nr 2/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 17 stycznia 2023 r.	Określone w dokumencie cele i zadania odpowiadają na wynikające z przeprowadzonych analiz i ocen najważniejsze problemy oraz mają zapobiegać głównym zagrożeniom w poszczególnych obszarach tematycznych. Zaplanowano łącznie 14 celów dotyczących realizacji działań w zakresie ochrony środowiska w podziale na następujące obszary interwencji: — Ochrona klimatu i jakości powietrza: – Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu, – Osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu. — Zagrożenia hałasem: – Ochrona przed hałasem. — Pola elektromagnetyczne: – Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym. — Gospodarowanie wodami: – Zmniejszenie antropopresji i poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych — Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		– Zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i łagodzenie skutków suszy. — Gospodarka wodno-ściekowa: – Poprawa gospodarki wodno-ściekowej. — Zasoby geologiczne: – Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi. — Gleby: – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu. — Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów: – Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa mazowieckiego. — Zasoby przyrodnicze: – Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej, – Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, – Zwiększenie lesistości. — Zagrożenia poważnymi awariami: – Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	Cel: Ochrona gleb przed degradacją — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj.	Uchwała nr 27/20 Sejmiku Województwa	Głównym celem Programu jest wskazanie kierunków i zakresu działań, których realizacja spowoduje dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego, na	Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne	Mazowieckiego z dnia 3 marca 2020 r.	terenach, na których stwierdzono przekroczenia.	
Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu	Uchwała nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r.	Głównym celem Programu jest osiągnięcie: 1. W strefach: mazowieckiej, aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom, poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu; 2. W strefie aglomeracja warszawska, poziomów dopuszczalnych dwutlenku azotu w powietrzu; 3. W strefach: aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom, pułapu stężenia ekspozycji pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu. Plan działań krótkoterminowych, który jest częścią ww. Programu określa się w celu: — zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń: a. poziomów dopuszczalnych, informowania i alarmowego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu – w strefach: mazowieckiej, aglomeracja warszawska, miasto Płock i miasto Radom, b. poziomów dopuszczalnych i poziomu alarmowego ditlenku azotu – w strefie aglomeracja warszawska, ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan gospodarki odpadami województwa mazowieckiego 2024	Uchwała nr 217/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 20 grudnia 2022 r.	Plany gospodarki odpadami wspierają działania zmierzające do osiągnięcia celów i wymagań wynikających z prawa Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy. Ponadto opracowanie oparte jest na Krajowym planie gospodarki odpadami 2022 przyjętym uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2022”, ustawie o odpadach, ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie sposobu i formy sporządzenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz dokumentach strategicznych województwa mazowieckiego.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa mazowieckiego	Uchwała Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Warszawie nr 19/18 z dnia 06.03.2018r.	Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Strategia rozwoju powiatu nowodworskiego na lata 2015-2024	Uchwała nr XV/97/2016 Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim z dnia 11 lutego 2016 r.	Obszar priorytetowy: Kapitał przestrzenny i infrastrukturalny (P3): — CS.3.2 – Zrównoważony rozwój (energetyczny) powiatu nowodworskiego:	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		- CO.3.2.1 – Poprawa bilansu energetycznego powiatu nowodworskiego, - CO.3.2.2 – Poprawa stanu środowiska oraz wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂
Program ochrony środowiska dla powiatu nowodworskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023 roku	Uchwała nr XX/130/2016 Rady Powiatu Nowodworskiego z dnia 23 czerwca 2016 r.	Obszar priorytetowy I – Poprawa jakości środowiska, Obszar priorytetowy II – Ochrona przyrody, Obszar priorytetowy III – Racjonalna gospodarka odpadami, Obszar priorytetowy IV – Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego, Obszar priorytetowy V – Edukacja ekologiczna społeczeństwa, Obszar priorytetowy VI – Działania systemowe w ochronie środowiska.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego - Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej - Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ Cel: Poprawa klimatu akustycznego - Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Minimalizacja szkodliwych wpływów pól elektromagnetycznych - Kierunek interwencji: Ograniczenie pól elektromagnetycznych Cel: Osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód - Kierunek interwencji: Zmniejszanie zagrożenia i ryzyka powodziowego Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej - Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zapotrzebowania w wodę Cel: Ochrona zasobów geologicznych - Kierunek interwencji: Ograniczenie zasięgu i wielkości nielegalnego wydobycia surowców mineralnych Cel: Ochrona gleb przed degradacją - Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi i gleb przed degradacją rolniczą

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymywanie terenów już istniejących Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa
Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036	Uchwała nr XXXVII/302/2022 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 14 października 2022 r.	Cele w zakresie zaopatrzenia w ciepło: — wzrost liczby wymienionych źródeł ciepła i budynków poddanych termomodernizacji, — zmniejszenie poziomu „niskiej emisji”, — dbanie o zapewnienie dobrej jakości powietrza. Cele w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną: — wzrost wykorzystania energii odnawialnej, — zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, — rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych opraw. Cele w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe: — wzrost liczby przyłączy do sieci gazowej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Pomiechówek na lata 2022-2025	Uchwała nr XXXIII/276/2022 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 31 marca 2022 r.	Celem Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy Pomiechówek. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację niżej wymienionych zadań określonych w Programie: 3.1. Zwiększenie zakresu wiedzy mieszkańców na temat azbestu, jego bezpiecznego użytkowania i	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		usuwania (likwidacja przyzwolenia społecznego na nielegalne zachowania związane z azbestem – nieuprawniony demontaż i wyrzucanie eternitu m.in. do lasów). 3.2. Stworzenie właściwych warunków do wdrożenia obowiązujących przepisów prawnych oraz dobrych praktyk związanych z wyrobami azbestowymi. 3.3. Stworzenie sprzyjających warunków usuwania wyrobów azbestowych w całym okresie działania PROGRAMU. 3.4. Prowadzenie monitorowania powstawania odpadów azbestowych i gospodarki nimi. 3.5. Stworzenie systemu dotowania usuwania azbestu.	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pomiechówek	Uchwała nr XLII/330/2022 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 29 grudnia 2022 r.	Potrzeby gminy Pomiechówek, jak i większości gmin podwarszawskich obciążone są naciskami inwestorów na realizację budownictwa mieszkaniowego. To wiąże się z zajmowaniem kolejnych terenów nie zawsze w pełni nadających się do zabudowy. Dlatego też pilnym zadaniem jest określenie terenów, które powinny być wykluczone z zabudowy lub warunków, jakie muszą być spełnione przy zabudowie terenów do zabudowy odpowiednich. Realizacja budownictwa mieszkaniowego, jak zawsze, wiąże się z koniecznością budowy dróg i infrastruktury technicznej. W tym zakresie potrzeby gminy są jeszcze duże, choć w ostatnich latach stan zaległości został nieco zmniejszony.	Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Program ochrony środowiska jest dokumentem strategicznym odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy Pomiechówek oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina Pomiechówek jest gminą wiejską położoną w powiecie nowodworskim, województwie mazowieckim.

Układ drogowy na terenie gminy Pomiechówek tworzą:

- droga krajowa nr 62 (relacji Strzelno – Siemiatycze);
- droga wojewódzka nr 632 (relacji Marki – Płońsk);
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 127,22 km.

Na terenie gminy Pomiechówek, ze względu na przewagę zabudowy jednorodzinnej i rozproszonej zagrodowej, nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz podmiotów gospodarczych. Na potrzeby ciepłe budynków, w indywidualnych kotłowniach najczęściej spalany jest węgiel, gaz ziemny, drewno oraz pelet. W mniejszym stopniu na cele grzewcze wykorzystywany jest olej opałowy oraz odnawialne źródła energii (kolektory słoneczne i pompy ciepła).

Gaz ziemny na teren gminy Pomiechówek doprowadzony jest z gazociągu wysokiego ciśnienia poprzez stację gazową I stopnia "Dębe" położoną poza terenem gminy, przy jej południowo wschodnim krańcu³⁶.

Gaz dostarczany jest do odbiorców zlokalizowanych na obszarze gminy poprzez sieci gazowe średniego ciśnienia. Zgodnie z Mapą Dystrybucji PSG do sieci gazowej podłączone są miejscowości Brody, Czarnowo, Kikoły, Nowe Orzechowo, Pomiechowo, Pomiechówek, Stare Orzechowo, Wójtostwo³⁷.

³⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pomiechówek, przyjęte uchwałą nr LIII/305/10 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 27.10.2010 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek.

³⁷ <https://www.psgaz.pl/mapasystemu> (stan na IV kwartał 2021 r.)

Obszar gminy Pomiechówek zaopatrywany jest w energię elektryczną z napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz stacji rozdzielczej (GPZ) w Brodach wyposażonej w dwa transformatory.

Do poszczególnych odbiorców energia elektryczna jest dostarczana przez sieć elektroenergetyczną linii średniego napięcia oraz stacji transformatorowych³⁸.

Województwo mazowieckie zostało podzielone na 4 strefy podlegające ocenie stanu powietrza. Zgodnie z przyjętym podziałem, gmina Pomiechówek należy do strefy mazowieckiej. Zgodnie z przeprowadzonymi w 2022 r. badaniami terytorium gminy znajduje się w obszarze przekroczeń wszystkich substancji, które zostały przekroczone w strefie mazowieckiej, tj.

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- dla poziomu celu długoterminowego ozonu,

— pod kątem ochrony roślin:

- dla poziomu celu długoterminowego ozonu.

W latach 2021-2022 na terenie gminy Pomiechówek wykonano jeden pomiar hałasu przemysłowego, w którym stwierdzono przekroczenie poziomu dopuszczalnego hałasu. Pomiar wykonano w ramach kontroli przeprowadzonej przez WIOŚ.

Na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021 wykonanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad można odczytać średni dobowy ruch roczny na drodze krajowej oraz drodze wojewódzkiej, które przebiegają przez gminę Pomiechówek. Z wykonanych pomiarów wynika, iż droga krajowa nr 62, może być źródłem hałasu komunikacyjnego. Odcinek drogi wojewódzkiej nr 632 przebiegający przez teren gminy stanowi niewielką jej część w terenie niezabudowanym, dlatego nie jest dla niej zagrożeniem, jeśli chodzi o hałas.

W 2021 r. na terenie gminy Pomiechówek przeprowadzono pomiary pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W wyniku przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku, która dla częstotliwości objętych monitoringiem, tj. 80 MHz – 40 GHz, wynosi 28 V/m.

Zgodnie z wykazem JCWP obowiązującym w latach 2016-2021 do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie, znajdują się na obszarze gminy, należą:

— RW200021269 – Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia,

³⁸ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Pomiechówek na lata 2022-2036.

- RW200024268999 – Wkra od Sony do ujścia,
- RW2000172689949 – Suchodółka,
- RW200023268992 – Ciek okresowy z Wilamy.

Od dnia 17 lutego 2023 obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (II aktualizacja). Poniżej zostały przedstawione JCWP na terenie gminy Pomiechówek wg nowego planu:

- RW200012269 – Narew od jez. Zegrzyńskiego do ujścia,
- RW200016268999 – Wkra od Sony do ujścia.

Stan wszystkich badanych jednolitych części wód powierzchniowych został oceniony jako zły.

Obszar gminy wyposażony jest w sieć wodociągową i kanalizacyjną, których stan można uznać za dobry.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Oslony Przeciwośuwiskowej SOPO), na terenie gminy zostały przeprowadzone badania w kierunku zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych. Dzięki przeprowadzonym badaniom zostały wskazane miejsca zagrożone osuwiskami na terenie gminy.

Na terenie gminy funkcjonuje uporządkowany system gospodarki odpadami, odpady są odbierane i zagospodarowywane. Ponadto istnieje możliwość selektywnej zbiórki odpadów, dzięki zlokalizowanym na terenie gminy PSZOKu.

Gmina posiada wiele zasobów przyrodniczych, m.in. są to formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Pomiechówek,
- rezerwat przyrody Dolina Wkry,
- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar natura 2000 Dolina Wkry,
- Obszar natura 2000 Forty Modlińskie,
- Obszar Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej,
- pomniki przyrody.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele, kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabeli. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także zadania jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy Pomiechówek.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów. Organ wykonawczy gminy Pomiechówek odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Gminy raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu działań zdefiniowanych i zaleconych w programie.

Spis tabel, rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Pomiechówek wg regionalizacji fizycznogeograficznej Polski.....	10
Tabela 2. Schemat sieci drogowej na terenie gminy Pomiechówek	12
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	19
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	19
Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	26
Tabela 6. Wyniki pomiaru hałasu przemysłowego na terenie gminy Pomiechówek.....	27
Tabela 7. Średni dobowy ruch roczny na odcinkach drogi krajowej nr 62 przebiegających przez teren gminy Pomiechówek.....	27
Tabela 8. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	28
Tabela 9. Dane z pomiarów wykonanych na terenie gminy Pomiechówek w 2021 r.	29
Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	30
Tabela 11. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są na terenie gminy Pomiechówek	35
Tabela 12. JCWP z obszaru gminy Pomiechówek zaplanowane do badań na lata 2022-2027	36
Tabela 13. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	44
Tabela 14. Sieć wodociągowa na terenie gminy Pomiechówek w latach 2017-2021.....	45
Tabela 15. System kanalizacyjny na terenie gminy Pomiechówek w latach 2017-2021	46
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	47
Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin położonych na terenie gminy Pomiechówek	49
Tabela 18. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy Pomiechówek	49
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	60
Tabela 20. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	62
Tabela 21. Odpady odebrane z obszaru gminy Pomiechówek w 2021 r.	64
Tabela 22. Odpady odebrane z obszaru gminy Pomiechówek w 2022 r.	65
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	68
Tabela 24. Lasy na terenie gminy Pomiechówek w roku 2021	68
Tabela 25. Charakterystyka rezerwatu przyrody Dolina Wkry	71
Tabela 26. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy Pomiechówek	75
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	77
Tabela 28. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	79
Tabela 29. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pomiechówek na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030.....	86
Tabela 30. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	90
Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	94
Tabela 32. Propozycje wskaźników monitorowania celów.....	98
Tabela 33. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	101
Rysunek 1. Gmina Pomiechówek na tle województwa mazowieckiego i powiatu nowodworskiego	9
Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Pomiechówek	10
Rysunek 3. Położenie gminy Pomiechówek na tle dzielnic rolniczo-klimatycznych Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn.....	14
Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia w gminie Pomiechówek w 2021 roku	17
Rysunek 5. Dane w zakresie ilości wniosków złożonych w programie Czyste Powietrze oraz zrealizowanych przedsięwzięć na terenie gminy Pomiechówek	20
Rysunek 6. Położenie gminy Pomiechówek na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu	22
Rysunek 7. Położenie gminy Pomiechówek na mapie rocznej liczby godzin czasu promieniowania słonecznego (uśłonecznienie)	23
Rysunek 8. Położenie gminy Pomiechówek na tle okręgów geotermalnych Polski.....	24
Rysunek 9. Położenie gminy Pomiechówek na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.	25
Rysunek 10. JCWPd na obszarze gminy Pomiechówek	36

Rysunek 11. GZWP w granicach administracyjnych gminy Pomiechówek	37
Rysunek 12. Mapa zagrożenia powodziowego w obrębie gminy Pomiechówek	39
Rysunek 13. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy Pomiechówek.....	41
Rysunek 14. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy Pomiechówek.....	42
Rysunek 15. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Pomiechówek.....	43
Rysunek 16. Mapa łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Pomiechówek.....	44
Rysunek 17. Mapa utworów przypowierzchniowych na obszarze gminy Pomiechówek	48
Rysunek 18. Tereny, obszary górnicze oraz złoża na terenie gminy Pomiechówek	49
Rysunek 19. Tereny zagrożone ruchami masowymi w obszarze gminy Pomiechówek	51
Rysunek 20. Lokalizacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Pomiechówek wraz z pilnością ich usunięcia	67
Rysunek 21. Mapa obszarów leśnych w gminie Pomiechówek	69
Rysunek 22. Położenie rezerwatów przyrody w granicach gminy Pomiechówek.....	71
Rysunek 23. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu w granicach gminy Pomiechówek	72
Rysunek 24. Położenie obszarów Natura 2000 w granicach gminy Pomiechówek.....	74
Rysunek 25. Położenie pomników przyrody w granicach gminy Pomiechówek	76